3-ÂL-İ İMRÂN SÛRESİ

Adını, İmrân âilesinden söz eden 33-35. âyetlerden alan sûre, Medîne'de, hicretten iki-üç yıl sonra indirilmiştir. 200 âyettir.

Rahman ve Rahim olan
Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imin adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1-Elif, Lâm, Mîm

2- Allah, kendisinden başka ilâh olmayan ve emirlerine kayıtsız şartsız boyun eğilmesi gereken tek otorite, eşi ortağı olmayan bir tek İlah**tır;**
Hayy'dır, hayatın tek kaynağıdır, ölümsüzdür, **Kayyûm'dur,** bütün varlıkları sürekli olarak koruyup gözeten, yöneten ve yönlendirendir.

3-**Bu Kitabı sana hak ile,** yâni hak ve hakîkati ortaya koymak üzere, **kendisinden önceki** kitapları ve ilâhî metin**leri onaylayıcı** ve değiştirilmiş, tahrif edilmiş kısımlarını düzeltici **olarak gönderen O'dur.**

İnsanlığa doğru yolu göstermek üzere, daha önce Tevrat'ı ve İncil'i de O indirmişti. İşte, doğruyu yanlıştan ayırt etmenin şaşmaz ölçüsü olan hak ve batılı farkettiren bu kitabı, **Furkân'ı da indiren O'dur.**

4-Allah'ın âyetlerini inkâr edenler için, çetin bir azap vardır! Hiç kuşkusuz, **Allah azizdir,** mutlak güç ve otorite sahibidir; ezilen, sömürülen ve hakları çiğnenen mazlum ve çaresiz kulları adına **intikam alandır!**

5-Doğrusu ne yerde, ne de gökte hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz.

6-Sizi rahimlerde yaratıp **dilediği gibi şekillendiren O'dur. O'ndan başka ilâh yoktur ve O, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.**

İşte size bu mükemmel biçimi veren Allah, aynı mükemmellikte bir Kitap gönderdi:

7- Sana bu muhteşem **Kitabı gönderen, O'dur.** Kurân'ın büyük **bir kısmı muhkem âyetlerden oluşmaktadır ki, bunlar Kitabın aslı ve esasıdır. Diğer** âyet**leri ise, müteşâbihtir.**

Muhkem: Bozulmaya, yıkılmaya karşı korunmuş, sapasağlam ve dayanıklı şey demektir. Kurân, hiçbir değişikliğe ve bozulmaya uğramayacak şekilde korunmuş, sağlamlaştırılmış olduğundan, bu anlamda bütün âyetleri muhkemdir. (11/Hûd:1; 22/Hacc: 52; 47/Muhammed:20)

Müteşâbih: Aralarındaki fark neredeyse seçilemeyecek ölçüde birbirleriyle benzeşen şeyler demektir. Kurân âyetleri; güzellik, doğruluk, söylem biçimi gibi bir çok yönlerden birbirlerine benzediğinden, bu anlamda da bütün âyetleri müteşâbihtir (39/Zümer:23).

Buradaki anlamıyla; bizden hem iman ve hem de o iman doğrultusunda amel isteyen, yani konusu iman ve amel olan ayetlere muhkem; ama sadece iman isteyen, konusu iman olup bizden bir amel istemeyen ayetlere de müteşabih denir. Mesela; namaz, infak, içki, kumar gibi konuları anlatan ayetler muhkem, Adem'in topraktan yaratılması, Fil olayı, Musa'nın asası ile denizin yarılması gibi konuları anlatan ayetler de müteşabihtir.

Kur'an'ın asıl varlık sebebi, insan hayatını Allah'ın rızası doğrultusunda düzenleyen muhkem ayetlerdir. Ama onların uygulanabilmesi için müteşabih ayetlerle kazanacağımız iman desteğine gerçekten ihtiyacımız vardır.

Fakat, Kur'an ile hayatını düzenleme ve onun dilediği gibi yaşama niyeti olmayan **kalplerinde eğrilik bulunan** kötü niyetli veya bilgisiz insan**lar,**

Kurân'ın bildirdiği gerçekler konusunda insanları şüpheye düşürerek **fitne çıkarmak ve** Allah'ın kitabını keyiflerince **yorumla**yıp bâtıl iddia ve önyargılarını Kurân'a onaylat**mak amacıyla,** muhkem âyetleri görmezlikten gelirler de, kulluk derdinde olmadıkları için anlamını rahatça çarpıtabileceklerini düşündükleri bu **müteşâbih âyetlerin peşine düşerler.**

Oysa onların gerçek anlamını ve doğru **yorumunu, sâdece Allah bilir.** Ve bunu, kitabında size de açıkça bildirmiştir. O hâlde, birkaç anlama gelebilen bu müteşâbih âyetlerin doğru yorumunu Allah'tan, yâni onun kitabından ve onları beyan hakkı verilen

Elçi'sinden öğrenmelisiniz. Nitekim, **ilimde derinleşmiş olanlar:**

“Biz, ona tüm kalbimizle **iman etmişiz,** muhkem olsun, müteşâbih olsun, Kurân âyetlerinin **tümü Rabb'imiz tarafından gönderilmiştir!” derler.** Fakat bu hakikati, **akıl ve sağduyu sahiplerinden başkası düşünüp öğüt almaz.**

O temiz yürekli, derin kavrayışlı müminler, şöyle yalvarırlar:

8-Ey Rabb’imiz ! Bizi Kur'an’la tanıştırıp doğru yola ilettikten sonra, kalplerimizi eğriltme! Kur'an’ı doğru anlayıp onun hidayet nurlarıyla aydınlanmayı ve bu kitabı bir hayat programı olarak yaşamayı bizlere nasip eyle!
Ya Rab! Bize katından, dünyada ve ahirette bizleri başarıya, kurtuluşa iletecek bir rahmet bağışla!
Çünkü sen, sonsuz lutuf ve nimetleri Cömertçe Bağışlayansın!

9-“ Ey Rabb’imiz! Elbette Sen, gerçekleşeceğinde **asla şüphe olmayan bir Gün**de, hesap sormak **için tüm insanlığı bir araya toplayacaksın. Hiç kuşku yok ki, Allah asla sözünden caymaz!”**

10-Allah’ın âyetlerini **inkâr edenlere gelince;** o çok güvendikleri servetleri, saltanatları, orduları, güçleri, yâni **malları ve çocukları, onları Allah’**ın azâbın**dan kurtaramayacaktır! İşte onlar,** cehennemdeki korkunç **ateşin yakıtıdırlar!**

11-Şu inkârcıların gidişâtı, **tıpkı Firavun hanedanının ve onlardan önceki** zâlim**lerin durumuna benziyor. Onlar da Allah'ın âyetlerini yalanlamışlardı; Allah da günahları yüzünden onları kıskıvrak yakalayıvermişti. Cezâlandırması, gerçekten çok şiddetl** olan **Allah'tır.**

12- Ey Müslüman! **O inkârcılara de ki:**
"Ey zâlimler; hepiniz eninde sonunda **yenilgiye uğrayacak ve topluca cehennemi boylayacaksınız,orası ne fenâ bir döşektir!"**

13-Nitekim, Bedir savaşında **karşı karşıya gelen şu iki toplulukta sizin için büyük bir ibret vardı: Bir grup Allah yolunda savaşırken, diğeri** O'nun âyetlerini ve mutlak egemenliğini **inkâr etmekteydi.** Savaşın ilk anlarında, her iki taraf da karşısındakini olduğundan daha az gördükleri hâlde (8-Enfâl:44), çarpışmanın kızıştığı sırada, Allah'ın gönderdiği melekler müminlerin safında yerlerini alınca, kâfirler, **onları açık ve net olarak kendilerinin iki katı görüyorlardı.**

Aynı zamanda mü'minlerde onları olduklarından daha az kendilerinin iki katı görüyorlardı. **İşte Allah, dilediğini yardımıyla** böyle **güçlendirir. Hiç**

kuşkusuz bunda, akıl ve gönül gözüyle hakîkati **görebilenler için** Allah'ın kudret, hikmet ve adâletini gösteren nice deliller, **nice ibretler vardır.**

Evet, Allah'ın yardımıyla nice zaferler kazanacak, ganîmetler elde edeceksiniz. Fakat er meydanında düşmanla göğüs göğse çarpışmak kadar, belki ondan da çetin bir imtihân var ki, işte asıl kahramanlığı burada göstermelisiniz:

14-Güzelliğiyle büyüleyen **kadınlara,** güçlü kuvvetli **oğullara,** gönül meyvesi kızlara **yığın yığın altınlara, gümüşlere, soylu** ve endamlı **atlara,** etinden, sütünden vs. faydalandığınız evcil **hayvanlara ve** bağlara, bahçelere, **ekin ve tarlalara karşı aşırı düşkünlük, insanoğluna çekici kılınmıştır. Bütün bunlar, dünya hayatının** gelip geçici **nîmetleridir.** İnsan hayatının ve neslinin devâmı için verilen bu nîmetlerden uygun biçimde yararlanabilirsiniz, fakat onlara tutkuyla bağlanıp âhireti unutmayın, çünkü asıl ulaşılması gereken **en güzel hedef, Allah katında** sizleri bekleyen ebedî âhiret hayatı**dır.**

15-Ey Müslüman! Dünyanın geçici nîmetlerine bağlanan câhillere **de ki:** Size bundan daha iyisini bildireyim mi? Kötülükten sakınanlar için Rab'lerinin katında, ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan, sonsuza dek içerisinde yaşayacakları cennet bahçeleri, tertemiz eşler ve hepsinin üstünde, Allah'ın hoşnutluğu vardır.

16-"Ey Rabb'imiz, biz Sana ve gönderdiğin âyetlere iman ettik, günahlarımızı bağışla ve bizi cehennem azâbından koru!" diye yalvaran kullarını...

17-Özellikle de, zorluk ve sıkıntılar karşısında ümitsizliğe kapılmayan, zulme karşı mücâdelesinde asla yılgınlığa düşmeyen, bıkıp usanmayan belâ ve musîbetlere kahramanca göğüs gererek dayanıp, direnen, sabreden, söz, niyet ve davranışlarında doğruluktan ayrılmayan, Allah'ın irâdesine gönülden boyun eğen, malını, yeteneğini ve enerjisini Allah yolunda harcayan ve ruhların en dingin ve duyarlı olduğu o seher vakitlerinde Rablerine el açıp yalvararak bağışlanma dileyen o seçkin kullarını görmektedir ve en büyük nîmetlerini onlara verecektir.

18-Bizzat Allah, kendisinden başka ilah olmadığına şâhittir; bütün melekler ve adâlet ölçüsünü gözeten ilim adamları da bu gerçeğe şâhitlik ederler: O'ndan başka ilâh yoktur! Gerçek anlamda kudret ve hikmet sahibi, ancak O'dur!

19-Şüphesiz Allah katında din İslam'dır. Kitap verilmiş olanlar, kendilerine ilim geldikten sonra sırf, aralarındaki ihtiras ve aşırılık yüzünden ayrılığa düştüler. **Kim** Allah'ın âyetlerini inkar ederse, bilsin ki Allah hesabı çok çabuk görendir.

20-Seninle tartışmaya girişirlerse, de ki: "Ben, bana uyanlarla birlikte kendi özümü Allah'a teslim ettim." Kendilerine kitap verilenlere ve ümmîlere de ki: "Siz de İslâm'ı kabul ettiniz mi?" Eğer İslâm'a girerlerse hidayete ermiş olurlar. Yok, eğer yüz çevirirlerse sana düşen şey ancak tebliğ etmektir. Allah kullarını hakkıyla görendir.

21- O zâlimler ki, Allah'ın âyetlerini inkâr ederler, haksız yere peygamberleri öldürür, adâleti emreden insanlara hayat hakkı tanımazlar. Sen de onlara, can yakıcı bir azâbı müjdele!

22-İşte onlar, dünyada da âhirette de çabaları boşa giden ve kendilerini azaptan kurtaracak **hiçbir yardımcıları olmayan kimselerdir.** Allah'ın 'seçkin' kulları olduklarını öne sürseler bile:

23- Vaktiyle **kendilerine** Tevrat, Zebur, İncil gibi **Kitaptan bir pay verilmiş olanlara bir baksana, aralarında** çıkan anlaşmazlıklarda **hüküm vermesi için Allah'ın Kitabına çağırılıyorlar, fakat yine de içlerinden bazıları,** inandıklarını iddia ettikleri Kitap'tan bile **ısrarla yüz çevirip geri dönüyorlar!**

24- Çünkü onlar:

“Hepimiz peygamber torunları ve Allah’ın özel imtiyazlı kulları olduğumuzdan, hangi suçu işlersek işleyelim Allah bizi cehenneme atmaz! Atsa bile, **sayılı birkaç gün dışında bize asla ateş dokunmayacaktır!** Günahımızın cezâsını çektikten sonra, nasıl olsa cennete gireceğiz!” **şeklinde bir iddia ortaya attılar.** İşte, Allah adına **uydurdukları** bu bâtıl inançlar ve saçma iddialar, **dinleri hakkında onları** fenâ hâlde **aldatmıştır.**

25-Peki, gerçekleşeceğinde **asla şüphe olmayan ve hiç kimseye haksızlık edilmeksizin, herkese yaptıklarının karşılığının tastamam verileceği bir Günde hepsini bir araya topladığımız zaman, acaba** hâlleri **nice olacak?**

26- Allah'ın verdiği güç, servet ve saltanatla şımarıp azgınlaşan ve bunlara sahip olmayı doğru yolda olmanın göstergesi sayan o kâfirlere karşılık, sen Rabb'ine tevazu ile yalvararak **de ki:**

"Ey mülkün ve her türlü güç, kudret, saltanat, egemenlik ve otoritenin gerçek **sahibi olan Allah'ım! Sen** yeryüzünde **mülkü** ve egemenliği **dilediğine verirsin; dilediğinden de çekip alırsın! Dilediğini yüceltir, dilediğini alçaltırsın!** Her türlü **iyilik,** nîmet, imkân ve güzellik, **yalnızca Senin elindedir. Hiç kuşku yok ki, Senin her şeye gücün yeter!"**

27- **“Geceyi** kısaltıp **gündüze katar, gündüzü** kısaltıp **geceye katarsın; ölüden diriyi çıkarır, diriden de ölüyü çıkarırsın ve** hiç umulmadık imkânlar yaratarak, **dilediğine sınırsız nîmetler bahşedersin.”**

Madem ki mülkün gerçek sahibi Allah’tır, öyleyse müminler O’na güvensinler de;

28- İnananlar, din kardeşleri olan **müminleri bir tarafa bırakıp da, kâfirleri** kendilerine samîmî bir dost, koruyucu, yönetici, yandaş, müttefik, **veli edinmesinler. Her kim bunu yapacak olursa, Allah ile bütün bağlarını koparmış olur. Ancak onlardan** gelebilecek bir tehlikeye karşı **korunmak amacıyla** -Müslümanlara zarar vermemek şartıyla- zâlimlerle iyi geçinip onlara dost görünerek kötülüklerinden **sakınabilirsiniz.** Bununla birlikte, **Allah asıl kendisinden korkmanızı size öğütlüyor!** O hâlde, zâlimlerin tehditlerinden korkmayın, asıl Allah'ın emirlerini çiğnemekten sakının! Unutmayın ki, eninde sonunda **dönüş, Allah'adır.**

29- Ey Müslüman! **De ki:**

“Kalplerinizdeki düşünce ve niyet**leri gizleseniz de, açığa vursanız da, Allah onları bilir.** Bunların da ötesinde, **göklerde ve yerde ne varsa hepsini bilmektedir.** Doğrusu, **Allah’ın her şeye gücü yeter.”** Dolayısıyla, kimin zâlimlerle dost olduğunu da biliyor ve hesap Gününde cezâlarını verecektir:

30- O Gün her insan, yapmış olduğu ne kadar iyilik ve kötülük varsa hepsini karşısında hazır bulacak ve kendisiyle o kötülükler arasında uzak bir mesafenin olmasını ne kadar da arzu edecek!

Allah, kendisine karşı gelmemeniz konusunda **dikkatli olmanızı size öğütlüyor.** Hiç kuşkusuz **Allah, kullarına karşı çok şefkatlidir.** Fakat O'nu şefkatinin sizde tecellî etmesi için, yapmanız gereken bir şey var:

31- Ey Muhammed! Allah'ı sevdiğini iddia eden ve O'nun sevgisini kazanmak isteyen kimselere **de ki:**

"Eğer siz gerçekten de Allah'ı seviyorsanız, Allah'ın emirlerini size ileten bir elçi olarak **bana** ve bana indirilen Kurân'a **uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın.** Çünkü **Allah,** pişmanlıkla tövbe edildiği takdirde, en büyük günahları bile **bağışlayandır, merhamet edendir.**

32- Allah'ın Elçisini devre dışı bırakarak Allah'a itaat edebileceklerini sanan o şaşkınlara **de ki:**

"Allah'a ve O'nun mesajını size ileten şu son **Elçiye itaat edin!"**

Eğer yüz çevirirlerse, şunu iyi bilsinler ki, Allah'ın elçisine karşı gelmek Allah'a karşı gelmek demektir; bu da onu inkâr etmek anlamına gelir ki, **Allah da inkâr edenleri sevmez!** Sevmediği için de onları doğru yola iletmez.

Oysa elçiye itaat edilmesi gerektiğini, en iyi Yahudi ve Hıristiyanların bilmesi gerekirdi. Zira, daha önce nice elçiler gelip geçmişti:

33- Gerçekten Allah, insanlığın ataları sayılan **Âdem'i ve Nûh'u,** içinde bir çok peygamberin yetiştiği **İbrahim ve İmrân Âilesini,** nesilden nesle süzerek ve tüm kötülüklerden, çirkinliklerden arındırıp mükemmel özelliklerle donatarak **bütün** insanlık **âlemine üstün kılmıştır.**

34- Hem de, **birbirlerinin soyundan gelen** tek **bir nesil olarak.**

Allah, her şeyi **işitendir, bilendir.**

Burada adı geçen İmrân, Hz. Meryem'in babasıdır. Hz. Mûsâ'nın babasının adı da İmrân idi ki, burada kastedilen o değildir.

Yahudiler tarafından yalancılıkla suçlanırken, Hıristiyanlarca ilâhlaştırılan İsa Peygamberin gerçek hayat hikâyesine gelince:

35- Hani bir zamanlar İmrân'ın hanımı Allah'a el açıp yalvararak, **"Ey Rabb'im!" demişti, "Karnımda taşıdığım** yavrum**u, tüm varlığıyla senin hizmetine adadım,** bu adağımı **benden kabul eyle! Doğrusu sen,** her şeyi **işiten,** her şeyi **bilensin!"**

36- Nihâyet çocuğunu doğurunca, -Allah onun ne doğurduğunu gâyet iyi bildiği hâlde- durumunu O'na arz ederek, **"Ey Rabb'im!" dedi, "Ben bir kız çocuğu dünyaya getirdim.** Fakat erkek çocuk umuyordum; çünkü **erkek, kız gibi** güçsüz ve korunmaya muhtaç **değildir.** Erkek çocuk kıza göre daha güçlü ve dayanıklı olduğu için, benim adağıma daha uygun düşerdi. Ayrıca, mâbed hizmetlerine yalnızca erkek çocuklar kabul ediliyor. Fakat ben, yine de sözümü tutuyorum; **ona Meryem ismini veriyor, kendisini ve neslinden gelecek olanları o lânetlenmiş şeytanın kötülüklerine karşı Sana emânet ediyorum** ya Rab**!"**

37- Böylece Allah, Meryem'i kendi yolunda adanmış kıymetli bir adak olarak **güzelce kabul buyurdu ve onu** nâdide bir çiçek gibi **güzelce yetiştirdi. Onun** eğitim ve **bakımını,** çekilen kura sonucunda **Zekeriya üstlendi.**

Zekeriya, onu ne zaman mâbetteki odasında **ziyaret etse, yanında** türlü türlü **yiyecekler görürdü.** Bunun üzerine, hayret ve hayranlıkla ona **sordu:**

"Ey Meryem, bunlar sana nereden geliyor?" **Meryem de: "Bunlar, Allah katındandır.** Bu yiyecekleri yaratan ve bana ulaşmasını sağlayan **Allah, dilediğine** hiç beklemediği imkânlar yaratarak **sınırsız nîmetler bahşeder!" dedi.**

38- İşte o sırada, Allah'ın özel koruması altındaki bu tertemiz çocuğu görüp imrenen **Zekeriya,** ilerlemiş yaşına rağmen **Rabb'ine** el açıp **şöyle yalvardı:**

"Ey Rabb'im, benden sonra İsrail Oğullarının iyice sapacağından korkuyorum! Bu ümmetin, Meryem gibi tertemiz bir nesle ihtiyacı var. Sana yalvarıyorum; sonsuz lütuf ve rahmetinle **bana katından** böyle hayırlı ve **temiz bir nesil bağışla! Kuşku yok ki sen,** bütün **duâları işitirsin."**

39-Derken, Zekeriya mâbette namaza durduğu bir sırada, melekler ona seslendiler:

“**Ey Zekeriya! Allah sana** şu ihtiyarlık çağında, **Yahya** adında tertemiz bir çocuğunun olacağını **müjdeliyor.** Bu çocuk, **Allah’ın kelimesini,** yâni ‘Ol!’ emriyle babasız olarak yaratacağı İsa Mesih’i **tasdik edecektir.** İhtiyar bir baba ve kısır bir anneden doğmakla, Hz. İsa’nın da -Allah’ın dilemesiyle- babasız doğabileceğini en güzel bir örnek ve canlı bir şâhit olarak fiilen gösterecek, büyüyünce de bizzat Hz. İsa’ya iman edip getirdiklerini onaylayacaktır. **O,** üzerinde önderlik ve büyüklük vasfını taşıyan **bir efendi, son derece iffetli ve seçkin kullar arasında yer alan bir peygamber olacaktır.**”

40-Zekeriya hayretler içinde:

“Ey Rabb’im!” dedi, “Bana ihtiyarlık gelip çatmışken, üstelik hanımım da kısır olduğu hâlde, nasıl çocuğum olabilir?” Melekler:

“Öyle ama,” **dedi, “Allah dilediğini** dilediği şekilde **yaratır!”**

41-Zekeriya:

“Ey Rabb’im, oğlum olacağına dâir **bana bir alâmet göster** ki, anlayayım!” **dedi. Allah:**

“Senin alâmetin şudur ki, hasta olmadığın hâlde, **üç gün boyunca** dilin tutulacak ve **insanlarla ancak işâret diliyle konuşabileceksin. Fakat** bu hâlde bile, O’nun âyetlerini sürekli gündemde tutarak **Rabb’ini çokça zikredecek,** hem kalbinle, hem davranışlarınla O’nun adını yücelterek **gece gündüz tesbih edeceksin!” dedi.**

Bu arada ilâhî kudret, Meryem’i kutsal göreve hazırlıyordu:

42- Hani melekler, Meryem'e şöyle **seslenmişlerdi:**

"Ey Meryem! Gerçekten Allah seni insanlar arasından süzüp **seçti, tertemiz kıldı ve** yaşadığın çağdaki **bütün kadınlar arasında seçkin** ve üstün **bir konuma yükseltti."**

43-"Ey Meryem! Rabb'ine gönülden bağlılıkla kulluk et, O'nun huzurunda **secdeye kapan ve** Rablerinin huzurunda **saygıyla eğilen** diğer mümin**lerle birlikte, sen de saygıyla eğil!"**

44-Ey Muhammed! **İşte bunlar, sana vahiyle bildirdiğimiz** ve senin daha önce hiç bilmediğin **gayb haberlerindendir. Yoksa, içlerinden hangisi Meryem'in kefaletini üstlenecek,** onu himayesine alacak **diye** kura çekmek üzere **kalemlerini** suya **attıkları sırada, sen onların yanında değildin;** onlar bu konuyu **tartışırlarken de yanlarında bulunmuyordun.** Dolayısıyla, insanoğlunun bilgi ve tecrübe sınırlarını aşan bu ve benzeri olayları bizzat görmüşçesine haber vermen, senin Peygamber olduğunu gösteren delillerden biridir:

45-Hani melekler, “Ey Meryem!” demişlerdi, “Allah kendi katından göndereceği son derece enteresan “yok”u “var” eden **bir kelimeyle,** yâni “Ol!” emriyle rahminde yaratacağı bir çocukla **seni müjdeliyor ki, adı Meryem oğlu İsa Mesih’tir. Dünyada da, âhirette de** çok saygın, **çok değerli** bir kul **ve** Allah’a **en yakın olanlardan,** O’nun hoşnutluğuna ermiş bir Peygamberdir.**”**

46-“İnsanlarla, hem doğar doğmaz **beşikte iken, hem de** Allah’ın izniyle büyüyüp **yetişkin bir adam olarak konuşacak ve** son derece erdemli ve **iyiliksever bir kimse olacaktır.”**

47-Bu sözler üzerine **Meryem,** şaşkınlıkla:
“Ey Rabb’im, bana hiç erkek eli değmediği hâlde, benim nasıl çocuğum olabilir?” deyince, melek **dedi ki:**
“Allah dilerse olur, çünkü **Allah, dilediğini** dilediği şekilde **yaratır! Bir şeyin olmasını istedi mi, ona sâdece “Ol!” der, o da hemen oluverir.”** Senin çocuğun, öyle büyük bir insan olacak ki;
48-“Allah ona, hem bütün kutsal **Kitapların** özünü **ve** ilâhî bilgiyi pratik hayata uygulama yeteneği olan **hikmeti,** hem de **Tevrat’ı ve İncil’i öğretecek.”**

49-“Ve onu İsrail Oğulları’na şu gerçekleri bildiren **bir elçi yapacak: “Bakın, ben size Rabb’inizden bir mûcize getirdim; size çamurdan kuşa benzer bir şekil yapacak ve ona üfleyeceğim, Allah’ın izniyle derhal** gerçek **bir kuş olu**p uçu**verecek.** Allah’ın izniyle, **doğuştan kör olanları ve alaca hastalığına tutulanları iyileştireceğim. Ayrıca, evlerinizde neler yiyip içtiğinizi ve neler saklayıp biriktirdiğinizi** Rabb’imin vahyi sayesinde **size haber vereceğim. Eğer gerçekten inanacaksanız** ve hakîkati olduğu gibi kabullenmeye niyetiniz varsa, **elbette bunlar, size** benim gerçek bir peygamber olduğumu ispat edecek **kesin birer delildir.”**

50-“Ve benden önce indirilmiş olan Tevrat’ı -zamanla değiştirilmiş olan kısımlarını düzelterek- **doğrulamak ve** bir zamanlar **size yasak edilenlerin bir kısmını** -onlar Kıyâmete kadar sürecek evrensel hükümler olmadıklarından- **helâl kılmak amacıyla gönderildim. İşte,** peygamberliğimi ispatlamak üzere **size Rabb’inizden** apaçık deliller ve **mûcize**ler **getirdim, o hâlde Allah’a karşı gelmekten sakının ve bana itaat edin!”**

51-“Gerçek şu ki Allah, benim de Rabb’imdir, sizin de Rabb’inizdir; öyleyse yalnızca O’na kulluk edin. İşte dosdoğru yol budur.”

52-**Nihayet İsa, onlardaki inkârcı** ve inatçı **tavrı sezince,** etrafındaki müminlere seslenerek:
“Allah yolunda zâlimlere karşı başlattığım mücâdelede **kimler bana yardımcı olacak? diye sordu.** Bunun üzerine **havariler** derhâl ileri atılıp **dediler ki:**
“Allah’ın elçisinin **yardımcıları biz olacağız!** Zira biz, **Allah’a** yürekten **iman ettik. Şâhit ol ki, biz** tüm benliğimizle **O’na boyun eğmiş kimseleriz!”**

53-“Ey Rabb’imiz, bize ne indirdiysen hepsine inanıyor ve bu Elçinin izinden gidiyoruz; o hâlde bizi hakîkate şehadet eden **şâhitlerle birlikte yaz!”**

54-Derken, sömürüye dayalı şeytânî düzenlerinin sarsıldığını gören zamanın kâfirleri, Elçiyi ve izinden gidenleri yok ederek Allah’ın nurunu söndürmek için nice hesaplar yaptılar, gizli gizli tuzaklar ve **plânlar kurdular. Fakat Allah’ın da bir plânı vardı.** Hem de, hiçbir gücün karşı koyamayacağı ve dâimâ en güzel sonuçlara ulaştıran müthiş bir plân... Öyle ya, **Allah, plân kuranların en hayırlısıdır.**

55-Böylece, **Allah** İsa'ya **demişti ki:** **"Ey İsa,** o zâlimlerin seni öldürmelerine asla izin vermeyeceğim! Bedenini farklı bir hayat boyutuna alarak **seni vefât ettirecek ve** şânını yüceltip onurlandırmak için **kendi katıma yükselteceğim.** Göndereceğim Son Elçi sayesinde, **seni inkârcıları**n kötülüklerinden ve çirkin iftiraların**dan** koruyup **tertemiz kılacağım. Senin izinden giden** gerçek mümin**leri, ta Kıyâmet Günü'ne kadar inkârcılardan üstün kılacağım. Ve sonunda hepiniz dönüp Benim huzuruma geleceksiniz. İşte o zaman,** dünyada iken **anlaşmazlığa düştüğünüz her konuda, aranızda** nihâî **hükmü vereceğim."**

56-Nankörlük edip âyetlerimi **inkâr edenlere gelince; onları hem bu dünyada, hem de âhirette şiddetle cezâlandıracağım ve hiç kimse onlara yardım edemeyecek.**

57-İman edip iyi ve yararlı işler yapanlara gelince, Allah **onların mükâfâtlarını tam olarak verecektir. Çünkü O** âdildir, âdil davrananları sever, **zâlimleri sevmez.**

58-İşte Biz bunları, hakîkati tüm berraklığıyla ortaya koyan ilâhî **âyetler ve hikmetli öğütler olarak sana** vahiy yoluyla **okuyoruz:**

59-**Doğrusu, Allah'a göre** babasız yaratılmış olması bakımından **İsa'nın durumu,** hem babasız, hem de annesiz yaratılmış olan **Âdem'in durumu gibidir:** Allah **onu topraktan yarattı, sonra ona 'Ol!' dedi, o da hemen oluverdi.** İşte, ey Hıristiyanlar, İsa da bu şekilde "Ol!" emriyle yaratılmış bir kuldur, asla Allah'ın oğlu değildir. Eğer öyle olsaydı, anasız ve babasız olarak yaratılmış olan Âdem'in buna daha lâyık olması gerekmez miydi? Oysa siz de kabul edersiniz ki, Âdem Allah'ın oğlu değil, diğer bütün insanlar gibi bir insan, bir kuldur.

60-Ey hak yolunun yolcusu! İşte bunlar, **Rabb'inden gelen gerçeğin ta kendisidir, öyleyse sakın şüpheye düşenlerden olma!**

61-Sana bu Kurân aracılığıyla gerçek **ilim geldikten sonra, artık kim** İsa'nın ilâh olduğunu iddia ederek **onun hakkında seninle tartışmaya girişirse,** onlara **de ki:**

"O hâlde gelin; hepimiz çocuklarımızı, hanımlarımızı ve bütün halkımızı Allah'ın huzurunda şâhitliğe **çağırarak toplanalım; sonra** hep birlikte O'na **duâ edelim de, Allah'ın lânetinin,** aramızdan **yalan söyleyenlerin üzerine olmasını** ve

yalancıların, toplu bir helâk ile yok edilmesini **dileyelim!”**

Bu âyet, Hz. İsa’nın Allah veya Allah’ın oğlu olduğunu iddia eden Necran Hıristiyanlarından bir heyet ile Peygamber arasında çıkan bir tartışma sonucunda indirilmiştir. Allah’ın elçisi, Kurân’ın ortaya koyduğu bunca delilleri inatla reddeden bu insanlara, en son olarak âyette bildirilen teklifi sundu. Fakat onlar, bu işin akıbetinden korktular ve lânetleşmeye yanaşmadılar.

62-Ey insanlar! İsa’nın **gerçek hayat hikâyesi, işte budur.** O ne Allah’tır, ne de Allah’ın oğlu! Çünkü **Allah’tan başka ilah yoktur;** sonsuz **kudret ve hikmet sahibi** yalnızca **O’dur!**

63- Yine de yüz çevirirlerse, şunu çok iyi bilsinler ki, **Allah kimlerin bozgunculuk ettiğini pek iyi bilmektedir** ve kesinlikle cezâlarını verecektir!

64-Ey Muhammed ve onun izinde yürüyen Müslüman! Yahudi ve Hıristiyanlara **de ki:**

"Ey Kitap Ehli! Gelin, bütün peygamberlerin ve ilahi kitapların ortak çağrısı olan temel prensipleri kendimize rehber edinerek, **sizinle bizim aramızdaki şu ortak ilkelerde buluşalım:**

a-**Allah'tan başka hiç kimseye tapmayalım,** kulluk ve ibâdetimizi yalnızca O'na yapalım, bütün hayat prensiplerimizi O'nun kitabına göre oluşturalım.

b-Ne kadar Allah'a yakın ve saygıdeğer olursa olsun, hiçbir peygamberi, din adamını kısacası hiç kimseyi ve **hiçbir şeyi** ilah mertebesine yüceltip ilâhlaştırarak **Allah'a ortak koşmayalım.**

c-**Allah'ın yanı sıra, içimizden birilerini** her emrine kayıtsız şartsız itaat edilen efendiler ve **Rabler edinmeyelim!**

Eğer bu çağrıya da olumsuz cevap vererek **yüz çevirirlerse, deyin ki:**

"Siz şâhit olun; bizler Allah'ın irâdesine gönülden boyun eğen **Müslümanlarız!"**

65-**Ey Kitap Ehli, ne diye İbrahim hakkında** o bir Yahudi miydi, yoksa bir Hıristiyan mıydı diye **tartışıyorsunuz? Oysa Tevrat da, İncil de, ondan sonra indirilmiştir.** Yahudilik Tevrat'ın, Hıristiyanlık ise İncil'in gönderilmesinden sonra, zamanla değiştirilip bu günkü biçimini almış olduğuna göre, bu kitaplar indirilmeden çok önceleri yaşamış olan İbrahim peygamberin Yahudi veya Hıristiyan olduğunu nasıl iddia edebiliyorsunuz? **Hiç düşünmüyor musunuz?**

66-Hadi diyelim ki, az çok **bilginiz olan konularda tartıştınız; peki** İbrahim'in inanç sistemi gibi **hiç bilmediğiniz konularda ne diye tartışıyorsunuz?** Oysa ki, bu gibi gayba dâir konuları ancak **Allah bilir, siz bilemezsiniz.** İşte her şeyi en iyi bilen Allah, size hakîkati bildiriyor:

67-İbrahim ne bir Yahudi idi, ne de Hıristiyan; o ancak her türlü yanlış inanç ve davranışlardan yüz çevirerek bir tek Allah'a boyun eğen **dosdoğru bir Müslüman'dı.** Bir çok Yahudi ve Hıristiyan'ın; peygamberleri, azizleri ve melekleri ilah gibi yüceltmelerine karşın, **o hiçbir zaman Allah'a ortak koşmamıştı.**

68-Bu durumda, **insanlar içerisinde İbrahim'e en yakın olanlar;** öncelikle onun zamanında **kendisine uyanlar,** onun tebliğ ettiği tevhid inancını yeniden canlandırıp bütün berraklığıyla insanlığa sunan **bu Elçi ve** onun izinden giden **bu müminlerdir!** İşte, gerçek anlamda inananlar bunlardır. **Allah da inananların** yardımcısı, dostu, koruyucusu ve **velisidir.** Bütün bunlara rağmen;

69-Kitap Ehli'nden bazıları, Kurân'ı ve son Elçiyi inkâr etmekle kalmaz, gerek kendi sapık inançlarına çağırarak, gerekse kalplere şüphe tohumları ekerek **sizi** hak dinden **saptırmak isterler. Oysa ancak kendilerini saptırırlar da, farkında değiller.**

70- Ey Kitap Ehli! Hz. Muhammed'in, Kutsal Kitapta size müjdelenen Son Elçi olduğuna kesin kanaat getirip buna bizzat **tanık olduğunuz hâlde, Allah'ın âyetlerini niçin inkâr ediyorsunuz?**

71- Ey Kitap Ehli; niçin ilâhî **hakîkati,** hiçbir dayanağı olmayan **bâtıl** yorum ve iddialarınız **ile bulandırarak bile bile gerçeği gizliyorsunuz?**

72- Kitap Ehli'nden bazıları, halkın İslâma yönelişlerini engellemek için sinsice bir plân hazırlayarak kendi aralarında **dediler ki:**

"Müslümanlara indirilen Kurân âyetlerin**e -**sırf onları kandırmak için- **sabahleyin iman edin; akşam olunca da** "Görüyorsunuz ya, aslında size ve peygamberinize karşı hiçbir önyargımız yok. Ne var ki, dininizi iyice araştırıp öğrendikçe, Muhammed'in Tevrat'ta bize müjdelenen son peygamber olmadığını anladık, en güvenilir âlimlerimize de danıştık, meğer sizin inancınız doğru değilmiş!" diyerek onu **inkâr edin, belki** böylece şüpheye kapılıp dinlerinden **dönerler."**

73- **“Bir de, sizin dininize uymadıkça,** kim olursa olsun ve hangi mûcizeyi gösterirse göstersin, **hiç kimseye inanmayın!”**

Ey Müslüman! Onlara **de ki:**

“Asıl doğru yol, ne sizin kuruntularınız, ne de bizim kişisel görüşlerimiz değil, **Allah’ın gösterdiği yoldur! Size** daha önce **bahşedilenlerin bir benzeri,** sözgelimi son peygamberlik, sizin ırkınızdan olmayan **birine verildi diye mi** kıskançlığa kapılıp böyle hırçınlaşıyorsunuz? **Yoksa** Müslümanlar yarın **Rabb’inizin huzurunda** sizi zor duruma sokacak türden **deliller getirecekler diye** mi korkuyorsunuz?**”**

Sözlerine devâmla **de ki:**

“Her türlü nîmet, ihsan ve **lütuf,** sizin tekelinizde değil, yalnızca **Allah’ın elindedir ve onu dilediğine verir.** Çünkü **Allah**’ın lütuf ve merhameti **sınırsızdır ve** kimlerin bu nîmetleri hak ettiğini gâyet iyi **bilir.”**

74- **“O, rahmetini** ve bu rahmetin tecellîsi olan vahiy ve Peygamberlik nîmetini yalnızca imtiyazlı bir ırka veya sınıfa değil, **dilediğine bahşeder.** Çünkü **Allah, sonsuz lütuf sahibidir.”**

Gerçi bütün Yahudi ve Hıristiyanlar aynı ahlâkî özelliklere sahip değildir:

75-Kitap Ehli'nden öyle kimseler vardır ki, onlara yığın yığın hazineler emânet etmiş olsan bile, geri istediğin zaman **onu** derhâl **sana öderler. Yine içlerinde öyle kimseler vardır ki, onlara yalnızca bir tek altın para bile emânet etsen, sen başlarında dikilip durmadıkça, onu sana geri ödemezler. Bunun sebebi, onların:**

"Yahudi inancına mensup olmayan o câhil **ümmilere karşı** işlediğimiz günahlardan dolayı **bize bir sorumluluk yoktur.** Çünkü Allah, Yahudi olmayan toplumların hakkını yemeyi bize helâl kılmıştır!" **şeklinde bir iddia ortaya atmalarıdır. Oysa** Tevrat'ta bu iddiayı destekleyecek bir hüküm olmadığını **bile bile,** bunun ilâhî kaynaklı bir inanç olduğunu öne sürerek **Allah adına yalan söylüyorlar.**

76-Hayır, doğrusu şudur ki, hangi dinden ve hangi ırktan olursa olsun, **her kim** Allah'a **vermiş olduğu söze bağlılık gösterir ve** kötülükten, isyankârlıktan **sakınırsa, hiç kuşkusuz Allah, sakınanları sever!**

77- Allah'a olan ahitlerini ve yeminlerini, âhiret nîmetlerine göre pek **küçük bir kazanç** olan servet, makam, şöhret gibi dünyalık çıkarlar**la değiştirenler var ya, onlar için âhiret** nimetlerin**den bir pay yoktur. Diriliş Günü Allah, onlarla** rahmet lisanıyla **konuşmayacak, yüzlerine bakmayacak ve onları** günahlarından **arındırmayacaktır. İşte onlara, can yakıcı bir azap vardır!**

Yahudi din adamlarının en belirgin özelliği, kutsal kitaplarını kendi hevâ ve hevesleri doğrultusunda yorumlamalarıdır:

78-Onlardan bir kısmı da, söyledikleri Kitaptan olmadığı hâlde, siz onları Kitaba ait metinler **sanasınız diye Kitabı okurken** kendi uydurdukları sözleri âyetler arasına karıştırır, ilâhî üslûbu taklit etmeye çalışarak, **dillerini eğip bükerler.** Böylece, bâtıl teviller yaparak ilâhî hükümleri çarpıtırlar. O uydurdukları sözler **Allah katından olmadığı hâlde, "Bunlar Allah katındandır!" diyerek Allah adına bile bile yalan söylerler.**

Hıristiyanlara gelince, onların "Bizzat İsa Mesih, kendisini ilah edinmemizi bize emretmişti!" sözleri çirkin bir iftiradan başka bir şey değildir:

79- **Allah'ın kitap, hikmet ve peygamberlik bağışladığı bir kimsenin, bütün bunlardan sonra kalkıp da insanlara, "Allah'ın yanı sıra bana** da kulluk ve **ibâdet edin!" demesi söz konusu olamaz. Tam tersine,** onlara şöyle öğüt verir: **"İnsanlar arasında** ilâhî **Kitabın bilgisini yaygınlaştırarak ve** kendi aranızda onun âyetlerini derinlemesine inceleyip **dersler yaparak** yüce Rabb'inizin eğitimiyle olgunlaşıp, kendisini yalnızca O'na adamış Allah'ın kullarını eğiten **rabbaniler olun!"**

80-Melekleri ve peygamberleri ilah edinmenizi de size asla emretmez. Siz Allah'ın irâdesine boyun eğip **teslim olduktan sonra, o size hiç inkâra sapmanızı emreder mi?**

Elbette etmez! Demek ki, Allah'tan başkasına ibâdeti öngören ve Allah'ın bir kulunu ilâhlık makâmına yücelten hiçbir öğreti, Allah'ın dini olamaz. Nitekim Allah, her bir peygambere elçilik görevini verirken, bakın onları nasıl uyarmıştı:

81-Hani Allah, her birine elçilik görevini verirken, **peygamberlerden** şöyle **söz almıştı:**
"Bakın, Ben size Kitap ve hikmet verdikten sonra, eğer günün birinde, **elinizdeki hakîkati doğrulayan** yeni **bir Peygamber size gelecek olursa, ona mutlaka iman edecek ve kendisini muhakkak destekleyeceksiniz!** Ayrıca bu görevi, ümmetinize de açıkça bildireceksiniz!" Sonra Allah, her birine ayrı ayrı sormuştu:
"Şimdi, bana karşı ağır bir sorumluluk yüklenerek bu şartlar altında sözleşmemi kabul ediyor musunuz?" Peygamberler:

“Evet, kabul ediyoruz ya Rab**! diye cevapladılar. Allah da:**

“O hâlde şâhit olun, ben de sizinle birlikte buna şahidim!” buyurdu.

Ey Yahudi ve Hıristiyanlar! Eğer gerçekten önceki peygamberlerin izinden gitmek istiyorsanız, onların Allah’a verdikleri bu sözü dikkate almalı ve vasiyetlerine uyarak son Elçiye iman etmelisiniz.

82-Her kim bu sözleşmenin gereğini yapmaktan **yüz çevirirse, işte onlar, yoldan çıkanların ta kendileridir!**

83-Onlar, Kurân’ı inkâr edenler, **Allah’ın** gönderdiği **inanç sisteminden başkasını mı arzu ediyorlar? Hâlbuki, göklerde ve yerde kim varsa, hepsi -ister istemez- O’na boyun eğmiştir ve** eninde sonunda **O’nun huzuruna varacaklardır.**

84- Şu hâlde, ey Müslüman! Şu evrensel hakîkati tüm insanlığa ilan ederek **de ki:**

“Bizler, Allah’a ve O’nun birliğine inandığımız gibi, **bize gönderilen** vahy**e; İbrahim, İsmail, İshak, Yakup ve sonraki nesillere gönderilen** vahiy**lere, ayrıca Mûsâ’ya ve İsa’ya verilen** Kitaplara ve mûcize**lere;** kısacası **bütün peygamberlere Rableri tarafından ne verilmişse hepsine inanır, aralarında hiçbir ayrım gözetmeyiz. Çünkü biz,** yalnızca Allah’a boyun eğer, **ancak O’na teslim oluruz.”**

85-Her kim, kişisel çıkarları, arzu ve ihtirâsları terk edip Allah'ın hükmüne kayıtsız şartsız boyun eğerek barış ve esenliğe ulaşmak anlamına gelen ve bütün peygamberlerin insanlığa getirdikleri mükemmel bir hayat nizamı olan **İslâm'dan başka bir din ararsa,** şunu iyi bilmelidir ki, böyle bir din **kendisinden asla kabul edilmeyecek ve o, âhirette de kesinlikle zarara uğrayanlardan olacaktır.** Öyle ya:

86-Bu Elçinin gerçek bir peygamber **olduğunu bizzat görerek iman ettikten sonra,** nankörlük edip yeniden **inkâra saplanan bir toplumu Allah nasıl doğru yola iletir? Üstelik kendilerine** apaçık mûcizeler ve **deliller de ulaşmışken…** Hayır! **Allah, böyle zâlim bir toplumu asla hidâyete iletmez!**

87- İşte bu inkarcıların cezâsı; Allah'ın, meleklerin ve de bütün insanlığın lânetine uğramak olacaktır!

88- Sonsuza dek o lânetin içerisinde kalacaklar; ne azapları hafifletilecek, ne de yüzlerine bakılacaktır!

89-Ancak, işlediği günahın **ardından** pişmanlık duyarak **tövbe edip kendilerini düzeltenler bunun dışındadır.** Allah onları elbette bağışlayacaktır. Çünkü **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

90- Ama imana erdikten sonra yeniden inkâra saplanan, bununla da kalmayıp Müslümanlara karşı mücâdeleye girişerek **inkârcılıkta iyice azgınlaşanlara gelince; onların** son nefeslerindeki **tövbeleri asla kabul edilmeyecektir.** Çünkü böyle kimseler ölüm belirtilerini görüp de hayattan tamamen ümit kesmedikçe tövbe etmezler. **İşte bunlar,** hak yolu terk edip **sapıklığa düşen kimselerdir.**

91-Evet, hakîkati **inkâr edip de,** fırsat varken tövbe etmeden **kâfir olarak ölenler var ya, bunlar** cehennem azâbından kurtulmak için **fidye olarak yeryüzü dolusunca altın verseler bile, asla kabul edilmeyecektir. İşte, bunların hakkı can yakıcı bir azaptır ve hiç kimse onlara yardım edemeyecektir.**

92- Sevdiğiniz şeylerden bir kısmını Allah yolunda **harcamadıkça, asla iyiliğe ulaşamazsınız.** Açgözlülük ve cimrilik hastalığından kurtulup da servetinizi, sağlığınızı, canınızı... Allah yolunda fedâ etmeye hazır olmadığınız sürece, O'nun hoşnutluğuna asla

kavuşamaz, gerçek erdemliliğe ulaşamazsınız.

Öyleyse az çok demeyin, Allah yolunda harcayın. Unutmayın ki, **her ne harcarsanız, Allah hepsini bilir** ve mükâfâtını mutlaka verir.

İsrail Oğulları, Tevrat'taki bütün toplumsal-hukûki düzenlemelerin yani şerîatın evrensel kanunlar olduğunu öne sürüyorlar. Bu yüzden, Tevrat'ta geçici olarak yasaklanmış bazı yiyeceklerin helâl olduğu gerçeğini ortaya koyan Kurân'ın önceki ilâhî şerîatlere aykırı hüküm verdiğini, dolayısıyla, 'kendisinden önceki ilâhî kitapları onayladığı' iddiasıyla çeliştiğini öne sürüyorlar. Oysa ki:

93-Diğer adı Yakub olan **İsrail** peygamber**in** tedâvî, adak, perhiz ve benzeri kişisel sebeplerle **kendisine yasakladığı** bazı yiyecekler **hariç, Tevrat indirilmeden önce bütün** temiz ve yararlı **yiyecekler İsrail Oğullarına helâl idi.** İsrail Oğulları'nın bugün hâlâ geçerli kabul ettikleri yasaklar ve düzenlemeler, ancak Tevrat gönderildikten sonra ve o zamanın toplumsal ve kültürel şartlarına uygun olarak belirlenmiş geçici kanunlardı. Eğer bunlar kıyâmete kadar değiştirilemeyecek evrensel yasaklar olsaydı, başlangıçtan beri bütün şeraitlerde haram kılınmış olmaları gerekirdi. O hâlde, İsrail Oğulları'nın, Tevrat'taki bazı hukuki-toplumsal kuralları ve sınırlamaları zaman ve zeminin şartlarına göre yeniden düzenleyen bu son

ilâhî mesajı inkâr etmeleri için ellerinde hiçbir delil, hiçbir geçerli mâzeret yoktur.

Ey Muhammed, onlara **de ki:**

“Eğer Kurân’ın helâl kıldığı bu yiyeceklerin Allah tarafından ebediyen haram kılındığını öne sürüyorsanız ve iddianızda gerçekten **samîmî iseniz, haydi Tevrat’ı getirin de okuyun!** Okuyun ki, bu haramların evrensel olduğu iddianızı destekleyecek en küçük bir delilin bile Tevrat’ta bulunmadığını ve Son Elçiye iman etmenizi emreden Tevrat’a ihânet ettiğinizi herkes görsün!**”**

94- Bütün bunlardan sonra, artık her kim Allah adına yalan söyleyecek olursa, işte onlar, zâlimlerin ta kendileridir!

95-Ve yine onlara **de ki:**

"Tevrat, İncil ve Kurân'da hükmünü bildiren **Allah, doğru söylemektedir. Öyleyse, siz de** her türlü yanlış düşünce ve davranışlardan yüz çevirerek **bir tek Allah'a yönelen İbrahim'in inanç sistemine uyun!** Çünkü onun izinden gittiğini iddia eden Yahudi ve Hıristiyanların birtakım peygamberleri, azizleri, melekleri yüceltip ilâhlaştırmasına karşılık, **o hiçbir zaman Allah'a ortak koşmamış** ve Allah'ın hiçbir kitabını veya elçisini yalanlamamış**tı."**

Öte yandan Yahudilerin, Kudüs'te bulunan Mescid-i Aksa'nın Kâbe'den daha önce kurulduğunu öne sürerek kıblenin değiştirilmesine itiraz etmeleri de anlamsızdır, çünkü:

96- İnsanlar için kıble ve mâbed olarak **kurulan ilk ev, Mekke'deki** Kâbe'**dir.** Mescid-i Aksa'nın yapımından yüzyıllarca önce, bizzat Hz. İbrahim tarafından inşâ edilmiş olan Kâbe, **bütün insanlar için hem bir bereket kaynağı, hem de bir yol göstericidir.**

97-Orada, Allah'ın kudret ve merhametini hatırlatan, ayrıca geçmiş peygamberlerin hatıralarını canlandıran nice işâretler, alâmetler, **apaçık deliller vardır.** Örneğin, **İbrahim'in** namaz kılmayı âdet edindiği **makâmı** -ki sizlere emânet ettiği tevhit inancının sembolüdür-**oradadır.** Tüm Arap Yarımadası'nda vahşet ve

anarşi kol gezerken, **oraya giren kişi** huzur ve **güvene kavuşur.**

Oraya gitmeye gücü yeten herkesin hac amacıyla **Kâbe'yi ziyaret etmesi, Allah'a karşı mutlaka yerine getirilmesi gereken bir görevdir.**

Her kim bu görevini terk ederek **nankörlük ederse,** yalnızca kendisine zarar vermiş olur. Öyle ya, **Allah** hiç kimseye ve **hiçbir şeye muhtaç değildir.** O'nun lütuf ve merhametine asıl muhtaç olan sizsiniz.

98-Şu hâlde, ey Müslüman! Yahudi ve Hıristiyanlara **de ki:**

"Ey Kitap Ehli! Allah yaptığınız her şeye şâhit iken, O'nun Son Elçisi aracılığıyla gönderdiği **âyetlerini niçin inkâr ediyorsunuz?"**

99-Ve yine onlara **de ki:**

"Ey Kitap Ehli! Kurân'ın ilâhî bir kitap olduğuna bizzat şâhit **olduğunuz hâlde, niçin Allah'ın** dosdoğru **yolunu çarpıtarak** Kurân'a **inananları o yoldan çevirmeye çalışıyorsunuz?**

Allah, yaptıklarınızdan hiç de habersiz değildir."

100-Ey iman edenler! Sizden önce kendilerine **Kitap verilmiş olan** ve Son Elçiye iman etmeyen Yahudi veya Hıristiyan**lardan herhangi bir gruba itaat edecek olursanız, sizi inancınızdan çevirip yeniden inkâra döndürürler.**

101-Allah'ın âyetleri size okunup dururken, üstelik O'nun Elçisi de nesilden nesle aktarılacak örnek hayatıyla **aranızda olduğu hâlde,** bu kadar açık hakîkati **nasıl inkâr edebilirsiniz?** Şâyet inkârcılığa saplanmak istemiyorsanız, işte size çaresi:

Her kim Allah'a gönülden bağlanarak O'nun kitabına **sımsıkı sarılırsa, işte o, dosdoğru yola erdirilmiş demektir.** O hâlde;

102-Ey iman edenler! Allah’a karşı, O’nun şânına yaraşır biçimde -ve tabî ki, gücünüz yettiği ölçüde- **saygı ve bağlılık gösterin ve ancak** O’na yürekten boyun eğen bir **Müslüman olarak can verin!** Son nefesinize kadar Allah’a boyun eğin, hiçbir zaman O’na teslimiyetten ayrılmayın!”

103- **Hep birlikte, Allah'ın** yeryüzüne uzatmış olduğu Kurân **ipine** ama tümüne **sımsıkı sarılın; sakın** ondan **ayrılmayın!**
Allah'ın size olan nîmetini hatırlayın: Hani birbirinize düşman idiniz; fakat Allah kalplerinizi kaynaştırıp birleştirdi de, O'nun nîmeti sayesinde hepiniz kardeş oldunuz. Ve hani, ateş dolu bir uçurumun tam kenarında idiniz de, Allah **sizi oradan kurtardı.**

İşte Allah, öğüt alıp **doğru yolu bulasınız diye âyetlerini size böyle açıkça bildiriyor.**

Fakat düzensiz, başıboş ve dağınık bir toplum bu hedefleri gerçekleştiremez:

104-İçinizden, insanlığı **hayra çağıran,** Kurân'ın ortaya koyduğu evrensel adâlet ölçüleri çerçevesinde **iyiliği emreden ve kötülükleri önlemeye çalışan** yönetme ve yönlendirme yetkisine sahip **bir topluluk bulunsun. İşte** gerçek anlamda mutluluğa ve **kurtuluşa erenler, bunlardır.**

Eğer bu görevi yerine getirmeyecek olursanız, sizden öncekilerin başına gelen felâketler, sizin de başınıza gelebilir. O hâlde;

105-**Sakın ola ki, kendilerine** hakîkati tüm berraklığıyla gösteren Tevrat, İncil ve Kurân gibi **apaçık belgeler gelmesine rağmen ayrılığa düşüp dağılan** şu Yahudi ve Hıristiyan**lar gibi olmayın!** Çünkü **onlar için, büyük bir azap vardır!**

106-Bu azap, **nice yüzlerin** sevinçten ışıl ışıl parlayıp **ağaracağı; nice yüzlerin de** utanç ve pişmanlıktan **kapkara kesileceği bir Günde,** yâni Hesap Gününde gerçekleşecektir. **O vakit, yüzleri kapkara kesilen** o bedbaht ve mahvolmuş **kimselere** denilecek ki:

“Demek iman ettikten sonra yeniden inkâra saplandınız, öyle mi? O hâlde, inkâr etmenize karşılık, korkunç **azâbı tadın bakalım!”**

107- Yüzleri ışıl ışıl **parlayanlara gelince, onlar da Allah’ın** hoşnutluğunu kazanmış bir hâlde, O’nun sonsuz lütuf ve **rahmetin**in tecellî ettiği cennet bahçelerin**dedirler. Onlar, sonsuza dek orada kalacaklardır.**

108-Ey insan! **İşte bunlar, Allah'ın âyetleridir. Onları sana hak ile,** yâni hakîkati açıkça ortaya koymak üzere, gerçeğin ta kendisi olarak **bildiriyor** ve böylece, başlarına gelecek azâba karşı insanlığı uyarıyor**uz.** Çünkü **Allah, hiç kimsenin haksızlığa uğratılmasını istemez.** Şu hâlde, dünyanın gelip geçici nîmetlerini elde etme uğruna kendinizi ateşe atmayın. Unutmayın ki:

109-Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah'ındır; bütün işler Allah'a döndürülecek ve her konuda son sözü O söyleyecek, hükmü de O verecek**tir!** Öyleyse, ey inananlar; ne büyük bir sorumluluk taşıdığınızın dâimâ bilincinde olun:

110-Siz, insanlığın kurtuluş ve mutluluğu **için** yeryüzü sahnesine **çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz;** hayata doğrudan müdahale eden toplumsal bir güç olarak insanlara adâleti, doğruluğu, **iyiliği emreder ve** yaygınlaştırırken; zulme, haksızlığa, isyankârlığa, günaha, **kötülüklere engel olursunuz.** Çünkü siz, **Allah'a** ve O'nun gönderdiği bütün kitaplara ve elçilere gerektiği gibi **inanırsınız.**

Eğer Kitap Ehli olarak bilinen Yahudi ve Hıristiyanlar da sizin inandığınız gibi **inanmış olsalardı, elbette bu, kendileri için hayırlı olacaktı. Gerçi içlerinde inananlar da yok değil, fakat pek çokları** Allah'a başkaldırarak doğru yoldan çıkmış olan **fâsıklardır.**

111-Sizler en hayırlı toplum olmanın gereklerini yerine getirdiğiniz sürece, **onlar size hiçbir şekilde zarar veremezler. Olsa olsa,** aranızda fitne ve bozgunculuk çıkararak **sizi** keskin dilleriyle **incitirler.**

Size karşı göğüs göğse çarpışmağa yürekleri yetmez. **Sizinle savaşsalar bile,** cesaret ve gücünüz karşısında **hemen arkalarını dönüp kaçarlar ve hiç kimse onlara yardım edemez.** Bunun sonucu olarak da:

112- Onlar, Son Elçiye iman edeceklerine dâir Allah'a verdikleri sözü yerine getirerek **Allah'ın ipine ve** müminlerle yaptıkları antlaşmalara sadık kalarak **insanların ipine sarılmadıkları sürece, nerede olurlarsa olsunlar,** alçaklık ve **zilletten kurtulamayacaklar.** Zira **Allah'ın gazâbına uğrayarak** perişanlık ve **miskinlik altında ezilmeye mahkûm edilmişlerdir.** Evet, **böyle** oldu; **çünkü onlar Allah'ın âyetleri inkâr ediyor, haksız yere peygamberleri öldürüyorlardı.** Evet, **böyle** oldu; **çünkü onlar** ilâhî irâdeye **baş kaldırıyor,** Allah'ın çizdiği **sınırları aşarak iyice azgınlaşıyorlardı.**

Fakat Kitap Ehli'nin hepsini böyle azgın ve zâlim kimseler sanmayın:

113-Onların hepsi bir değildir; Kitap Ehli denilen Yahudi ve Hıristiyanlar **arasında,** Son Elçiye iman eden, **gece vakitlerinde Kur'an'daki Allah'ın âyetlerini okuyan ve** göz yaşları içinde **secdeye kapanan** samîmî, dürüst ve **dosdoğru bir topluluk da vardır.**

114-Onlar, Allah'a ve âhiret gününe yürekten **inanırlar; iyilik ve doğruluğu emreder, kötülükleri engellemeye çalışırlar ve iyilik yapma konusunda birbirleriyle yarışırlar. İşte bunlar da erdemli** ve saygıdeğer **kimselerdendir.** O hâlde, müjde onlara:

115-Yaptıkları hiçbir iyilik, karşılıksız bırakılmayacaktır. Çünkü **Allah, kimlerin** dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih ederek kötülüklerden **sakındığını** gâyet iyi **bilmektedir.**

116- Fakat nankörce davranarak Allah'ın âyetlerini **inkâr edenlere gelince;** onların ekonomik, askerî, siyasal, toplumsal güçleri, yâni **malları ve çocukları, onları Allah'**ın gazâbın**dan kurtaramayacaktır!**
İşte onlar, cehennem halkıdırlar ve sonsuza dek orada kalacaklardır.

117- Onların bu dünyada güç, egemenlik ve şöhret elde etmek için **yaptıkları harcamalar, tıpkı kendilerine zulmetmekte olan bir toplumun yetiştirdiği, fakat soğuk ve kavurucu bir kasırganın vurup** tamamen **yok ettiği mahsullere benzer.** İşte kâfirlerin emekleri de böyle heder olup gidecektir.
Onlara Allah zulmetmedi; fakat onlar, kendi kendilerine zulmediyorlardı.

118- Ey iman edenler! Sizden olmayan ve sizinle aynı inancı, aynı hedefleri paylaşmayan gerek kâfir, gerek münâfık olsun, **hiç kimseyi kendinize** yakın bir sırdaş, bir müttefik ve samîmî bir **dost edinmeyin!** Çünkü **onlar, size fenâlık etmekten asla geri durmazlar; hep sıkıntıya düşmenizi isterler.** Size karşı **kin ve düşmanlıkları, ağızlarından taşmaktadır.** Baksanıza, sürekli aleyhinizde propaganda yapıyorlar. **Kalplerinde gizledikleri** nefret **ise,** açığa vurduklarından **çok daha büyüktür!**

Eğer aklınızı kullanıyorsanız, işte zâlimleri tanıyıp onlardan korunmanızı sağlayacak **âyetlerimizi size açıkça bildirdik!**

119-Sizler, imanınızdan kaynaklanan derin bir merhamet ve hoşgörüyle **onları seviyorsunuz; fakat onlar,** kâfirliğin gereği olan çıkarcılık, haset ve bağnazlık yüzünden **sizi sevmezler.** Üstelik **siz,** onların inandığı Tevrat ve İncil de dahil almak üzere, **bütün kitaplara inanırsınız.** Onlar ise, sâdece kendilerine indirilen kitaba bile gerçek anlamda inanmazlar. **Sizinle karşılaştıkları zaman:**

"Biz de sizin inandığınız gibi **inanıyoruz!" derler. Birbirleriyle baş başa kaldıklarında ise, size karşı** duydukları kin ve **öfkelerinden parmaklarını ısırırlar.** Onlara **de ki:**

“İsterseniz **kahrınızdan ölün,** Allah eninde sonunda nurunu tamamlayacak, hak dini üstün kılacaktır. **Hiç kuşkusuz Allah, kalplerin içindeki** bütün gizli niyet ve düşünce**leri bilmektedir.**”

120- Size bir iyilik ulaşınca, buna üzülürler; başınıza bir kötülük gelince de, bundan dolayı sevinirler. Eğer baskı ve eziyetler karşısında direnerek **sabreder ve** kötülüklerden dikkat ve titizlikle sakınıp **korunursanız, onların** hile, entrika ve **tuzakları size hiçbir zarar veremeyecektir. Şüphesiz Allah, onların bütün yaptıklarını çepeçevre kuşatmıştır.**

Dolayısıyla her şey O'nun kontrolü altındadır ve sizi onların hilekârlığından elbette koruyacaktır. İnsanlık târihi, bunun örnekleriyle doludur. **İşte sabır ve takvâ ile neler kazanacağınızı, emirlere uymamakla başınıza neler geleceğini açıkça gösteren canlı bir örnek:**

Mekke müşrikleri, Bedir savaşında uğradıkları acı yenilginin intikamını almak amacıyla, bir yıl sonra üç bin kişilik güçlü bir orduyla Medîne'ye saldırmak üzere yola çıktılar. Durumu haber alan Hz. Peygamber, arkadaşlarıyla yaptığı istişare sonucunda düşmanı Medîne dışında karşılamaya karar vererek, bin kişilik ordusuyla Uhud dağı eteklerine doğru hareket etti. Fakat **münâfıkların reisi** Abdullah bin Übeyy, emrindeki üç yüz askeriyle birlikte Müslümanları terk

edip Medîne'ye geri döndü. Bu olay ordu içinde karışıklığa sebep oldu. Hattâ Müslümanlardan iki gurup; Seleme oğulları ile Harise oğulları, neredeyse münâfıklarla birlikte döneceklerdi; fakat sonuçta iman ve sadakat duygusu ağır bastı ve savaşmaya karar verdiler.

Peygamberimiz, ordusunu Uhud dağını arkalarına alacak şekilde mevzilendirdi. Müslümanları korumak üzere de, yakındaki bir tepeye keskin nişancılardan elli adet okçu yerleştirdi ve onlara, ne olursa olsun yerlerini terk etmemelerini emretti.

Müslümanlar, savaşın ilk anlarında kahramanca savaşıp düşmanı neredeyse bozguna uğratmışlardı ki, içlerinden bazıları dağılan düşmanı

takip edip son darbeyi vurmak yerine, acele edip ganîmet toplamaya başladılar. Bunun üzerine tepedeki okçular da ganîmetten pay kapma hırsıyla yerlerini terk edip ganîmetlere koşuştular. Oysa henüz kesin zafer elde edilmemişti. Bu fırsatı iyi değerlendiren Hâlid bin Velîd, -ki henüz Müslüman olmamıştı- komutasındaki süvarilerle, okçuların terk ettiği geçitten girerek Müslümanları arkadan kuşattı. İki ateş arasında kalan Müslümanlar, Peygamberin öldürüldüğü haberinin de yayılmasıyla panik içinde kaçışmaya başladılar. Peygamberin çevresinde kalan bir avuç Müslüman ise, vücutlarını siper etmiş, onu düşmanın saldırısından korumaya çalışıyordu. Derken, Allah'ın

yardımıyla Müslümanlar toparlanıp yeniden saldırıya geçerek düşmanı geri püskürttüler. Böylece korkunç bir yenilgiden kıl payı kurtuldular. Fakat yetmiş şehit vererek büyük bir kayba uğramış ve kazanmak üzere oldukları bir savaşı kaybetmişlerdi.

Allah'ın Elçisi, ertesi gün yetmiş askeri yanına alarak düşmanı bir müddet takip etti. Onların hızla kaçıp uzaklaştıklarını görünce Medîne'ye geri döndü.

İşte bu savaşta, hem sizin hem de kıyâmete kadar gelecek Müslümanların alması gereken nice ibretler vardır:

121- Ey Muhammed, hatırla: **Hani sen Müslümanları** Uhud dağının eteklerinde **savaşa elverişli mevzilere yerleştirmek üzere, sabah erkenden** hanımlarınla vedalaşarak **âilenden ayrıl**ıp yola çık**mıştın.**

Allah, bütün olup bitenleri **işitmekte ve bilmekteydi.**

122- Hani sizden iki grup, yâni Seleme oğulları ile Harise oğulları, münâfık Abdullah bin Übeyy'in propagandasına aldanarak **az kalsın paniğe kapılıp geri döneceklerdi. Hâlbuki onların velisi,** yardımcısı, dostu ve koruyucusu yalnızca **Allah idi. Öyleyse, inananlar Allah'a** dayansınlar ve ancak O'na **güvensinler.** Çünkü O, kendi uğrunda mücâdele edenleri kesinlikle yardımsız bırakmayacaktır. Nitekim:

123- **Allah,** son derece zayıf ve **güçsüz durumda olduğunuz Bedir savaşında da size yardım etmişti.** Durum böyleyken, nasıl olur da Allah'ın yardımına güvenmeyip korkuya kapılırsınız? **O hâlde Allah'a** karşı gelmekten sakının ve emirlerine sımsıkı sarılarak fenâlıklardan **korunun ki,** O'nun yardımına ve nîmetlerine karşı **şükretmiş olasınız.**

124- **Hani** ey Muhammed, o sırada **sen inananlara:**

"Rabb'inizin, birbiri ardınca **indirilmiş üç bin melek ile yardım göndermesi size yetmez mi?" diyordun.**

125- Evet, Allah elbette inananlara yardım edecektir! **Eğer siz** mücâdelenin sıkıntılarına göğüs gererek **sabreder ve** ilâhî prensipler doğrultusunda yaşayarak kötülüklerden uzak durur ve disiplini bozacak davranışlardan **sakınırsanız,** düşmanlarınız **size hemen şimdi saldıracak olsalar bile Rabb'iniz, akın akın gelecek beş bin melekle size yardım edecektir!** Aslında bu vasıfları taşıyan kahramanların, meleklerin desteğine bile ihtiyacı yoktu. Nitekim;

126-Allah bu yardımı, sırf sizi bir müjdeyle sevindirmek ve bu sayede gönüllerinizi huzur ve güvene kavuşturmak için yapmıştır. Evet, **yardım** ve zafer, **ancak sonsuz kudret ve hikmet sahibi olan Allah katındandır.**

127- Allah, **inkâr edenlerden bir kısmını mahvetmek, diğerlerini de iyice alçaltarak ümitsizce geri dönmelerini sağlamak için** size yardımını göndermiştir.

128- Ey Muhammed! Uhud savaşında seni kanlar içinde bırakan düşmanlarını Allah neden oracıkta helâk etmedi diye düşünüyor, onların âkıbeti hakkında kendince hüküm yürütüyorsun. Oysa **senin bu konuda** karar verme **yetkin yoktur; Allah ister tövbe etmelerine fırsat verip onları bağışlar, isterse de zâlim oldukları için onları cezâlandırır.** Öyle ki;

129- Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır; dilediğini bağışlar, dilediğini cezâlandırır. Fakat Allah'ın dilemesi, kulların tercih ve davranışlarına bağlıdır. Öyleyse O'nun bağışlamasına lâyık kullar olmaya çalışın. Unutmayın ki, **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

Uhud'da, kazanmak üzere olduğunuz bir savaşı kaybetmenize sebep olan mal ve ganîmet tutkusu, ekonomik hayatınızda da başınıza belâlar açabilir. Onun için:

130- Ey inananlar! Kat kat artırarak fâiz yemeyin! Gerçi azı da, çoğu da haramdır; fakat sıkıntıya düşenlere fâizle borç verip, ödemeyi geç yaptığı zaman da fâizini kat kat artırarak tefecilik yapmak, fâizciliğin en çirkinidir. O hâlde, **Allah'tan** gelen ilkeler doğrultusunda dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek fâizin, tefeciliğin her çeşidinden titizlikle **sakının ki,** birey ve toplum olarak hem dünyada, hem de âhirette **kurtuluşa erebilesiniz.**

131- Ve kendinizi, inkârcılar için hazırlanmış olan cehennem ateşinden koruyun! Bunun için:

132- Allah'a ve Peygambere itaat edin ki, merhamete lâyık olabilesiniz.

Gelip geçici dünyalık nîmetler peşinde koşmak size yaraşmaz; sizin asıl hedefiniz şu olmalıdır:

133- Haydi, Rabb'iniz tarafından bağışlanmak ve eni göklerle yer kadar geniş olan cennete girmek için birbirinizle yarışın! Fakat oraya girebilmenin şartı var: Bu cennet, kötü davranışlardan titizlikle sakınıp **korunan kimseler için hazırlanmıştır.**

134-Onlar ki; hem bolluk, hem de darlık zamanında, servetlerinden bir kısmını Allah için **harcarlar;** kızdıkları zaman **öfkelerine hâkim olurlar ve** kendilerine karşı kusurlu davranan **insanları bağışlarlar.Allah da, iyilik eden** böyle dürüst ve fedâkâr **kimseleri sever.**

135- Yine onlar, o takvâ sahipleri; utanç verici **bir kötülük işledikleri, ya da** bir başka şekilde **kendilerine zulmettikleri zaman, hemen Allah'ı hatırlayıp günahlarının bağışlanması için O'na yalvarırlar.** Öyle ya, **günahları Allah'tan başka kim bağışlayabilir? Bir de onlar,** günah olduğunu **bile bile yaptıklarında ısrar etmezler.**

136- İşte onların mükâfatı, Rab'leri tarafından bağışlanmak ve sonsuza dek içerisinde kalmak üzere, ağaçlarının **altından ırmaklar çağıldayan cennet bahçelerine girmektir.**

Çalışanların mükâfâtı gerçekten ne güzel!

137-Sizden önce de bir çok ibret verici olaylar yaşanmıştır. Toplum hayatıyla ilgili nice ilâhî kanunlar uygulanmış, yâni **nice sünnetler gelip geçmiştir.** Nice zâlimler, sahip oldukları kudret ve servetle şımarıp ilâhî irâdeye başkaldırmış, inananlara karşı zaman zaman geçici üstünlükler elde etmiş,

fakat sonunda mahvolup gitmişlerdir. Neticede gerçek başarı ve zafer, hep inananların olmuştur. Bunu bizzat gözlerinizle görmek ister misiniz? **Öyleyse yeryüzünde gezip dolaşın** ve geçmiş milletlerin hayatlarını ve akibetlerini düşünerek insanlık târihini araştırın **da,** gerek sözleriyle gerek ortaya koydukları hayat tarzıyla Allah'ın âyetlerini **yalan sayanların sonu nice olmuş, bir görün!**

138- İşte bu hikmet dolu sözler, **tüm insanlığa apaçık bir çağrı;** fenâlıklardan sakınıp **korunanlar için de bir yol gösterici ve bir öğüttür.**

139- Öyleyse şu öğüdü iyi dinleyin: Zorluklar karşısında **yılgınlığa düşmeyin,** bu uğurda başınıza gelebilecek acı olaylardan ötürü **üzüntüye de kapılmayın. Zira eğer gerçekten inanıyorsanız,** eninde sonunda **üstün gelecek olan, sizlersiniz.**

140- Eğer siz Uhud savaşında düşmana yenilip **bir yara aldıysanız, o** inkârcı **topluluk da** Bedir savaşında çok daha ağır bir yenilgiye uğrayarak **buna benzer bir yara almıştı.** Buna rağmen, yeniden toparlanıp karşınıza çıkabildiler. O hâlde, sizler nasıl olur da hemencecik yılgınlığa düşersiniz? **Unutmayın ki,** sâdece başarı ve üstünlükle değil, aynı zamanda yenilgi ve sıkıntılarla da imtihân edileceksiniz. İşte bunun için **biz, bu** iyi ve kötü **günleri insanlar arasında sürekli çevirip dururuz.** Kuvvet ve egemenlik, bazen inananların elinde olur, kimi zaman da zâlimlerin eline geçer. Böylece **Allah, iman edenleri** inkârcılardan **ayırt etmek ve içinizden** canını fedâ ederek hakîkate **şâhit**lik eden kimse**ler edinmek için** sizi imtihân ederken, kötülük edenleri de cezâlandırmış olur. **Çünkü Allah, zâlimleri sevmez.**

141- Diğer bir deyişle Allah, **inananları** günahlarından arındırıp **tertemiz kılmak ve inkâr edenleri de mahvetmek için** sizi zorlu imtihânlardan geçirecektir.

142- Yoksa siz, aranızdan İslâm yolunda fedâkârca **çaba harcayanları ve zorluklar karşısında sabredenleri, Allah** çetin bir imtihânla seçip **belirlemeden** öyle kolayca **cennete gireceğinizi mi sanmıştınız?**

Ey Medîne'de kalıp savunma savaşı vermeyi onurlarına yediremeyerek, düşmanı şehir dışındaki açık arazide karşılamakta ısrar eden gençler! İşte düşman karşınızda! İşlerin zorlaştığı, savaşın kızıştığı şu an, hani neredesiniz?

143-Hani siz, ölümle yüz yüze gelmeden önce, şehit olmak için can atıyordunuz ya; işte şimdi o fırsatı yakaladınız, fakat kahramanca çarpışacağınız yerde, korku ve dehşete düşmüş, öylece **bakıp duruyorsunuz!**

Üstelik, Peygamberin öldürüldüğünü zannederek, nasıl da ümitsizlik ve yılgınlığa kapılmıştınız! Oysa şunu bilmeniz gerekirdi ki:

144-Muhammed, insanüstü ölümsüz bir varlık, bir melek değil, **ancak bir Elçidir. Nitekim, ondan önce de nice elçiler gelip geçmişti.** Öyleyse, o da diğer peygamberler gibi fânidir ve bir gün mutlaka ölecektir. **Şimdi o ölür veya öldürülürse,** bu dâvâyı terk edip **gerisin geriye** küfre, şirke ve isyana yani eski hayatınıza **dönecek misiniz? Her kim** bu yoldan **dönecek olursa,** şunu iyi bilsin ki, bu davranışıyla **Allah'a hiçbir şekilde zarar vermiş olamaz.** Yalnızca kendisini ateşe atmış olur, o kadar. Çünkü **Allah,** cihâdı terk edenleri değil, uğrunda mücâdele ederek kendisine **şükredenleri ödüllendirecektir.** Hem neden Allah yolunda cihâdı terk edesiniz ki? Eğer ölümden korkuyorsanız, şunu iyi bilin ki:

145- Önceden **belirlenmiş bir yazgıya göre Allah izin vermedikçe, hiçbir canlının ölmesi mümkün değildir.** Madem her şey Allah'ın hükmü altındadır, o hâlde can ve mal kaygısıyla mücâdeleden geri durup ilâhî gazâba uğramanın ne anlamı var?

Bununla birlikte, **her kim bu dünyanın nîmetlerini arzu eder** ve bütün yeteneklerini, gücünü yalnızca onu elde etmek için sarfeder**se, kendisine ondan** az veya çok, dünyalık bir şeyler **vereceğiz.** Fakat o, âhirette hiçbir şey elde edemeyecektir. **Kim de** iyi işler yaparak **âhiret nîmetlerini arzular** ve bu nimetlere ulaşmak için üzerine düşeni yapar**sa, ona da ondan** hak ettiği payı **vereceğiz.** Evet,

kendilerine bahşedilen nîmetlere karşılık söz ve davranışlarıyla **şükredenleri, elbette** dünya ve âhiret nîmetleriyle **ödüllendireceğiz.** Geçmişte bunu başaranlar oldu, siz de başarabilirsiniz:

146- Nice Peygamberler vardır ki, kendilerini Allah'a adamış **birçok hak erleriyle birlikte** zâlimlere karşı kıyasıya **savaştılar da, Allah yolunda çektikleri sıkıntılardan dolayı ne yılgınlığa düştüler, ne gevşeklik gösterdiler, ne de** bâtılın önünde **boyun eğdiler.** Hiç kuşkusuz **Allah,** zorluklar karşısında direnip **sabredenleri sever.**

147- Onlar bu çetin imtihânlardan geçerken bile, **tek söyledikleri şuydu:**

"Ey Rabb'imiz, günahlarımızı ve işimizdeki aşırılıkları bağışla! Er meydanlarında dizlerimize derman, yüreğimize cesaret vererek **adımlarımızı sağlamlaştır ve inkâr edenlere karşı bize yardım et!"**

148- Allah da onlara hem bu dünyanın nîmetlerini, hem de âhiretin en güzel nîmetlerini bağışladı. Çünkü Allah, güzel davrananları sever.

Öyleyse, siz de onları kendinize örnek alın da, Uhud'da uğradığınız yenilgiyi bahâne ederek sizi dininizden çevirmeye çalışan Yahudi ve münâfıkların propagandasına aldanmayın:

149- Ey iman edenler! Eğer Allah'ın âyetlerini **inkâr edenlere uyacak olursanız, sizi gerisin geriye** küfre **döndürürler, o zaman da büsbütün** hüsrana uğrayıp **kaybedenlerden olursunuz.**

150- Hayır, sakın onlardan medet ummayın! **Sizin** gerçek koruyucunuz, efendiniz, yar ve **yardımcınız, yalnızca Allah'tır!** Üstelik **O, yardım edenlerin en hayırlısıdır.**

İşte, Rabb'inizin size yardımlarından birkaç örnek:

151- Haram helâl sınırlarını belirleme, değer yargıları oluşturma, emirlerine kayıtsız şartsız itaat edilme gibi konularda, kendilerine yetki verildiğine dâir **Allah'ın** Kitap veya Elçisi aracılığıyla **hiçbir delil göndermediği varlıkları** ilahsal niteliklerle yücelterek veya birtakım varlıkları itaat edilecek mutlak otorite kabul ederek yahut servet, güç, makam, şöhret gibi değerleri hayatın biricik ölçüsü hâline getirerek **O'na ortak koştuklarından dolayı, kâfirlerin yüreğine korku salacağım.** Siz Allah yolunda olduğunuz sürece, sizinle göğüs göğse çarpışmaktan ödleri kopacaktır. Dünyada hep korku ve endişe içinde yaşayacaklar ve sonunda, **varacakları yer ateş olacaktır. Zâlimlerin kalacağı yer, gerçekten ne kötüdür!** Şimdi, "Allah bize madem bunca vaatlerde bulunuyor, o hâlde neden Uhud savaşında bu felâkete uğradık?" diyorsanız, iyi dinleyin:

152- Gerçek şu ki Allah, size verdiği sözü yerine getirdi; çünkü O'nun yardımı ve **izniyle** düşmanı önünüze katmış, **onları kılıçtan geçiriyordunuz. Ne var ki, arzu ettiğiniz** zafer ve ganîmet**i Allah size göstermişken,** ganîmet sevdasıyla **gevşekliğe kapıldınız ve** pek çoğunuz Peygamberin verdiği **emre karşı gelerek isyan ettiniz.** O sırada **kiminiz dünyayı tercih etmişti;** bunlar ganîmetlere üşüştüler, zoru görünce de kaçtılar, **kiminiz de âhireti tercih etmişti,** bunlar da kahramanca çarpıştılar, şehit oluncaya kadar da yerlerinden ayrılmadılar.

O perişan hâlinizi bir hatırlayın:

153- Hani Peygamber, "Ey Allah'ın kulları, yanıma gelin, yanıma gelin!" diye **sizi arkanızdan çağırıp dururken,** siz can derdine düşmüş, **hiç kimseye dönüp bakmadan** Uhud dağının eteklerine doğru kaçarak **uzaklaşıyordunuz. Bunun üzerine Allah,** galibiyet fırsatını **elinizden kaçırmanızın** burukluğunu **ve başınıza gelen** felâket**lerin üzüntüsünü bastıracak peş peşe keder ve acılarla sizi cezâlandırdı.** "Peygamber öldürüldü!" dediler. Bu söylenti sizi kalbinizden vurdu, içiniz kan ağladı; öyle ki, diğer bütün felâketler bunun yanında pek hafif kalmıştı.

Evet; **Allah, yaptığınız her şeyden haberdar idi.**

154- Derken Allah **bu üzüntünüzün ardından, üzerinize** tatlı bir **uyuklama,** içinizi okşayan bir huzur ve **güven duygusu indirdi.** Bu duygu, **içinizden bir kısmını** dalga dalga sarıp **kuşatıyordu.** Münâfıkların oluşturduğu **diğer bir grup ise, sırf kendi canlarının kaygısına düşmüşlerdi. Allah hakkında,** İslâm öncesi **câhiliye** döneminden kalma putperest **kafasıyla, yalan yanlış düşünceler besliyorlardı.** Allah'ın müminlere yardım etmeyeceğini, bu dâvânın artık bittiğini söylüyorlardı. Yenilginin faturasını hep Peygambere çıkararak, **şöyle diyorlardı:**

"Bu işlerin kararlaştırılmasında bizim yetkimiz mi var? Niçin bizim

sözümüz dinlenmedi? Yetki ve egemenlikte bizim de payımız olsaydı, bu hâllere düşer miydik?” Sen de onlara **de ki:**

“**Doğrusu** her önemli konuda **karar verme yetkisi, tamamen** ve sâdece **Allah’a aittir.** Sözü dinlenecek, emirlerine kayıtsız şartsız itaat edilecek yegâne otorite ve egemenlik kaynağı, Allah’ın kitabıdır.”

Aslında onlar, sana açıkça söyleyemedikleri İslâm düşmanlığını ve sana karşı besledikleri kin ve nefretleri**ni içlerinde gizleyerek:**

“**Bu konuda karar verme yetkisi bizde olsaydı,** Medîne’de şehir savunması yapar, **burada böyle öldürülmezdik,** yâni dostlarımızı,

kardeşlerimizi bir hiç uğruna ölüme göndermezdik!” **diyorlar.** Böylece, bir yandan İslâmî yönetimden hoşnut olmadıklarını ima ederken, öte yandan ölüm ve ecel konusunda Allah’ın irâdesini hafife alıyorlar. Buna karşılık, onlara **de ki:**

“Hayır, öyle değil! Siz veya Uhud savaşında şehit olan yakınlarınız, şâyet Allah yolunda mücâdeleyi terk edip **evlerinizde kalmış olsaydınız bile,** Allah, içinizden bazılarının -sizin bilmediğiniz hikmet ve sebeplerle- o gün orada ölmesini takdir etmişse, **kendilerine ölüm yazılmış olanlar, mutlaka** ölecek ve kabirde **yatacakları yere gideceklerdi.** Bu durumda hangi güç onları ölüm yolculuğundan

alıkoyabilirdi? Unutmayın ki, her canlı için ölüm kaçınılmaz bir gerçektir. O hâlde, ölümden kaçma adına Allah yolunda mücâdeleyi terk etmenin size bir faydası olmayacaktır.**”**

“Peki, bunca sıkıntılara katlanmamızın hikmeti nedir?” diye soracak olursanız;

Allah, göğsünüzdeki iman ve samîmiyet derecesi**ni** ölçüp **sınamak ve yüreğinizdeki** korkaklık, bencillik ve miskinlik gibi kötü duygu ve düşünce**leri** söküp atarak iç dünyanızı **tertemiz yapmak için** sizi imtihân etmektedir. Hiç kuşkusuz **Allah, kalplerin içindeki** bütün gizli niyet ve düşünce**leri bilmektedir.**

155- İki ordunun karşılaştığı gün, içinizden savaş meydanını terk edip **kaçanlara gelince; şeytan onları, sırf kendi işledikleri bir takım yanlışlıklar yüzünden** Allah yolundan çevirerek **saptırmak istemişti.** Onlar fırsat vermeselerdi, şeytan onları zorla günaha sürükleyemezdi. Fakat **her şeye rağmen, Allah onları affetti. Çünkü Allah çok bağışlayıcı, pek merhametlidir.**

Şimdi, bu acı olaylardan ders alın:

156- **Ey iman edenler! Sakın ola ki,** Allah için **yeryüzünde yolculuğa çıkan veya savaşa katılan** ve şehit olan **akrabaları hakkında, "Eğer** gitmeyip **bizim yanımızda kalsalardı, ne ölür, ne de öldürülürlerdi!" diyen şu** ikiyüzlü **inkârcılar gibi olmayın! Çünkü Allah bunu,** bu tür kuruntu ve saplantıları, **onların kalplerinde** sürekli kanayan **bir pişmanlık** yarası **yapacaktır.** Onlar, âhirete inanmayıp tamamen dünyaya bel bağladıkları için, ne zaman acı bir sürprizle karşılaşsalar büyük bir pişmanlık düşüncesi sürekli içlerini kemirecek, hiçbir zaman teselli bulamayacaklar; dünyaya dalmış lüks bir hayat içinde yaşarken bile içleri kan

ağlayacak, gerçek mutluluk ve huzuru asla tadamayacaklar. **Ve hesap günü,** müminleri cennet nîmetleri içinde, kendilerini de cehennem ateşinde gördükleri zaman, sonsuza dek sürecek bir acı ve pişmanlıkla kahrolacaklar. Çünkü onlar dünyada iken, ölümden korkarak Allah yolunda mücadeleden uzak durmuşlardı.

Hâlbuki yaşatan da, öldüren de Allah'tır. O hâlde, başarı yolunda her türlü tedbiri alın, fakat sonucu Allah'a bırakın ve O'nun hükmüne razı olun. Unutmayın ki, **Allah yaptığınız her şeyi görmektedir.**

157- Eğer Allah yolunda şehit düşer veya şehit olmayı arzulayarak **ölürseniz,** size müjdeler olsun! Çünkü **Allah'ın bağışlaması ve rahmeti, insanların** dünyada biriktirip **yığacakları her şeyden daha hayırlıdır!**

158- Zaten Karunlar gibi yaşayıp **ölseniz de,** İslâm yolunda savaşıp **öldürülseniz de,** sonuçta hepiniz ister istemez **Allah'ın huzurunda toplanacaksınız.**

O hâlde, günah işleyen kardeşlerinizi güzelce uyarın, zira kardeşlik bunu gerektirir. Fakat onları, yaptığı bir hatâdan dolayı aşağılayarak şeytanın kucağına itmeyin, onlara dâimâ şefkat ve merhametle yaklaşın. İşte bu konuda Allah'ın elçisi, size örnek olacak güzel bir davranış sergiledi:

159- Ey Peygamber! **Allah'ın** sana bahşettiği o engin şefkat ve **rahmeti sayesindedir ki,** Uhud imtihânında başarısız olan **arkadaşlarına** son derece nazik ve **yumuşak davrandın.** Azarlanmayı hak ettikleri durumlarda bile, kusurlarını yüzlerine vurup onları rencide etmedin. **Eğer** onlara karşı **kaba ve katı yürekli olsaydın,** seni terk ederek **etrafından dağılıp gitmişlerdi.** Bu ise, hem senin için, hem de onlar için en büyük felâket olurdu. **Öyleyse, onları bağışla ve affedilmeleri için** Allah'a **yalvar. Yönetimle ilgili** olup da, hakkında kesin bir hüküm indirilmemiş olan **her konuda onlara danış** ve karar verirken, onların görüşlerini de dikkate al. İstişareler sonucunda belli bir yönde **karar verdiğin zaman da Allah'a güven** ve bu kararını taviz vermeden

uygula! **Çünkü Allah,** üzerine düşeni eksiksiz yapan, fakat sonucun elde edilmesi konusunda yalnızca O'na güvenen, O'na dayanan kimseleri, yâni **tevekkül edenleri sever.** Sevdiklerine de yardım eder:

160- Allah size yardım ettiği sürece, sizi hiç kimse yenemez. Fakat bir de sizi yüzüstü bırakacak olursa, size O'ndan başka kim yardım edebilir? Öyleyse inananlar, yalnızca Allah'a dayanıp **güvensinler.**

Uhud'da savaşı bırakıp ganîmete koşanlar, acaba peygamberin ganîmetlere el koyup kendilerine haksızlık edeceğini mi sanıyorlardı? Oysa şunu bilmeleri gerekirdi ki:

161-Bir Peygamberin emânete ihânet etmesi asla söz konusu olamaz. Zira **her kim emânete ihânet edecek olursa, Diriliş Gününde** Allah'ın huzuruna, **ihânetiyle birlikte çıkacaktır. Sonra da herkes, yaptığının tam karşılığını görecek ve hiç kimseye** zerre kadar **haksızlık edilmeyecektir.**

162-Öyle ya, **Allah'ın hoşnutluğunu kazanmaya çalışan kimse, O'nun gazâbına uğrayan ve barınağı cehennem olan kimseyle bir olur mu? Ne kötü bir duraktır** cehennem!

163- Evet, iyilerle kötüler bir olmaz. İlâhî ölçülere göre her insanın, yapıp ettiklerine göre bir değeri, bir rütbesi vardır. **Onlar, Allah katında derece derecedirler.** Hiç kuşkusuz **Allah, yaptıkları her şeyi görmektedir.**

164- Gerçekten Allah, inananlara büyük bir lütufta bulundu. Çünkü onlara kendi içlerinden öyle bir Peygamber gönderdi ki, onlara Allah'ın âyetlerini okuyor, onları günah ve şirk kirlerinden **arındırıyor ve onlara Kitabı ve** Kitaptaki hükümleri pratik hayata uygulama anlamına gelen **hikmeti öğretiyor. Oysa onlar, bundan önce apaçık bir** sapkınlık ve **dalâlet içinde idiler.**

165- Düşmanlarınızın başına Bedir savaşında **iki mislini getirdiğiniz bir musîbet,** Uhud'da kendi hatânız yüzünden **sizin başınıza geldi diye,** kendi kusurunuzu görmezlikten gelerek "Madem bizler doğru yoldayız da, **bu** yenilgi **nasıl** oldu da başımıza geldi?**"** **diyorsunuz, öyle mi?** Ey Muhammed, bunu soranlara **de ki:**

"**Bu** yenilgi, **sizin kendi hatânızın sonucudur.** O hâlde, bundan sonra bu hatâlardan uzak durun. O zaman Allah size nice muhteşem zaferler nasip edecektir. Hiç kuşku yok ki, **Allah'ın her şeye gücü yeter.**"

166- İki ordunun Uhud savaşında **karşı karşıya geldiği gün başınıza gelenler,** her ne kadar kendi hatânızdan kaynaklandıysa da, aynı zamanda **Allah'ın izniyle gerçekleşmiştir.** Çünkü O müsaade etmedikçe, hiçbir şey gerçekleşmez. Allah, **inananları** münâfıklardan **ayırt etmek ve** böylece, aranızdaki **ikiyüzlüleri ortaya çıkarmak için** buna izin vermiştir.

167-Nitekim, **onlara:“Haydi; gelin Allah yolunda savaşın, ya da** hiç değilse cephe gerisinde **savunma görevi yapın!” denildiğinde,** sizinle alay edercesine:
“Eğer savaş olacağını **bilseydik, elbette peşinizden gelirdik.** Kaldı ki, savaş stratejisi konusundaki görüşümüzü ciddiye almadığınıza göre, bizim savaşmayı bilmediğimizi kabul ediyor olmalısınız. Bu durumda, bizi savaşa çağırmaya hakkınız yok.” **demişlerdi.** Münâfıkların bu tavırları, yüzlerindeki maskeyi düşürmüş oldu. **O gün onlar, imandan çok inkâra yakın idiler.** Müslümanlıktan dem vururlarken, **ağızlarıyla, kalplerinde olmayan şeyleri söylüyorlardı. Hâlbuki Allah, içlerinde gizlediklerini çok iyi bilmekteydi.**

168- Onlar, hem kendileri savaştan kaçıp evlerinde **oturdular, hem de** şehit düşen dost ve **akrabaları hakkında:**
“Eğer sözümüzü dinleselerdi, o gün orada **öldürülmüş olmayacaklardı!” dediler.** Onlara **de ki:**
“Eğer “Peygamberle birlikte savaşa katılanlar, bizi dinleyip evlerinde otursalardı ölmeyeceklerdi.” şeklindeki iddianızda gerçekten **samîmî iseniz, haydi kendinizi ölümden kurtarsanıza!** Kendinizi kurtarmaya gücünüz yokken, Allah için ölenleri kınamaya ne hakkınız var?**”**
Onun için, ey mümin!

169- **Allah yolunda can verenleri, sakın** sıradan ölüler gibi **ölü sanma! Aksine, onlar Rab'lerinin katında,** senin bilmediğin bir âlemde sonsuz **nîmetler içerisinde yaşıyorlar.**

170- **Allah'ın, lütfedip kendilerine bağışladığı** şehitlik mertebesi ve cennet nîmetleri **ile** coşkun bir gurur ve **sevinç duyarlar. Ve** şehâdet şerbetini içmek için can atan, fakat **henüz kendilerine katılmamış olan kardeşlerine,** hesap gününde **herhangi bir korku ve üzüntü duymayacakları müjdesini vermek isterler.**

171- Allah'ın şehitler için hazırladığı muhteşem **lütuf ve nîmetlerini** onlara haber vermek **ve Allah'ın, inananların** çabalarını boşa çıkarmadığını, onların **mükâfâtını asla zayi etmediğini müjdelemek isterler.**

172- O inana**nlar ki,** Uhud savaşında ağır bir **yara almış olmalarına rağmen,** yaralarından akan kan henüz kurumadan, **Allah'ın ve Peygamberin çağrısına kulak ver**ip düşmanı takibe yönel**diler. Onlardan, güzel davranış gösteren ve** fenâlıklardan titizlikle sakınıp **korunanlara,** Rableri katında **büyük bir ödül vardır!**

173- Onlar öyle yürekten inanmış **kimselerdir ki,** düşman yurdundan haber getiren bazı kötü niyetli **insanlar, kendilerine:**

“Düşmanlarınız size karşı büyük bir **ordu hazırlamış, o hâlde onlardan korkun** da, Allah yolunda cihâdı terk edin!” **dediklerinde, bu** tehditkâr sözler, o yiğitleri yıldırmak şöyle dursun, aksine, **onların imanını artırır ve şöyle derler:**

“Bütün tehlike ve korkulara karşı **bize Allah**’ın yardımı **yeter! O ne güzel** yardımcı, ne güvenilir **vekildir!”**

174- **Derken,** Allah'a tam bir teslimiyetle bağlanarak savaşa çıktılar. Fakat o büyük ordular, onların karşısına çıkmaya bile cesaret edemedi. Sonuçta, **Allah'ın lütuf ve nîmeti sayesinde, başlarına hiçbir kötülük gelmeden** sağ salim ve üstelik yaptıkları kârlı ticâretlerle zengin olarak yurtlarına geri **döndüler.** En önemlisi de, böylece **Allah'ın hoşnutluğunu kazanmış oldular.** Hiç kuşkusuz **Allah,** müminlere karşı **son derece** cömert, son derece **lütufkârdır.**

Allah'ın lütuf ve yardımı sayesinde savaşta karşınızda duramayan düşman, yalan haber ve propagandalarla sizi yıldırmaya çalışacaktır:

175-İşte o şeytan, yâni kalbinize türlü vesveseler vererek sizi korkutmaya çalışan cin şeytanları ve sinsice aranıza sızarak, kâfirleri olduğundan güçlü gösterip cesaretinizi kırmaya çalışan düşman casusları, gerçek müminleri asla yıldıramazlar. Onlar **ancak kendi dostlarını,** kendilerine değer veren ve kendileri gibi imansız olan inkârcıları ve ikiyüzlüleri **korkutabilir. O hâlde,** gerçek **müminler iseniz onlardan değil, Benden** gelecek azaptan ve benim sevgimi kaybetmekten **korkun!**

176- Ey şanlı Elçi ve onun izinden yürüyen Müslüman! Hakikati **inkâr etmede birbirleriyle yarışanlar**ın bu çirkin davranışları ve inananlara karşı topyekûn savaş hazırlığında bulunmaları, sakın **seni** endişelendirip **üzmesin!** Korkma, **onlar Allah'a** ve O'nun dinine, dolayısıyla da inananlara **asla zarar veremeyeceklerdir.** Öyle ki, bütün insanlar inkâr etmiş olsalar bile, bu, Allah'ın mülkünden hiçbir şey eksiltmeyecektir.
Eğer bu kâfirler hâlâ nîmetler içinde yaşamaya devâm ediyor, hemen helâke uğramıyorlarsa, sebebi şudur: Çünkü **Allah,** o zâlimlerin sahip oldukları bütün güzellikleri ve fırsatları bu dünyada harcamalarını, böylece **kendilerine âhirette hiçbir pay kalmamasını istiyor. Onlar için,** cehennemde **korkunç bir azap vardır!**

177- Gerçek şu ki, imana karşılık inkârcılığı tercih edenler, Allah'a ve bizzat korumayı üstlendiği dinine **hiçbir şekilde zarar veremezler.** Olsa olsa, kendilerini ateşe atmış olurlar, o kadar: **Onlar için, can yakıcı bir azap vardır!**

178- Allah'ın âyetlerini **inkâr edenler sanmasınlar ki, onlara mühlet vermemiz kendileri için hayırlıdır.** Hayır! Sanki **Biz onlara, sırf günaha iyice batsınlar diye süre veriyoruz.** Hâlbuki kendilerine tanınan bu süreyi fırsat bilip günahlardan tövbe etmeleri gerekirdi. **İşte onlar için, alçaltıcı bir azap vardır!**

Bazı müminler, “Allah, sürekli fitnelere sebep olan bu münâfıkları neden bize ismen bildirmiyor, neden onları aramızdan çıkarıp atmıyor?” diyorlar. Onlara de ki:

179- Allah, siz **inananları, şu içinde bulunduğunuz** müminlerle münâfıkların iç içe olduğu sıkıntılı **durumda elbette bırakmayacak; pis olanı temiz olandan mutlaka ayıklayıp çıkaracaktır.** Bunun için de, iyilerle kötüleri ayırt edinceye dek, üzüntü veya sevinç verici olaylarla sizi imtihân edecektir.

Gerçi Allah dileseydi, size insanların kalbinden geçen gizli düşünceleri bilme kudreti verir, böylece hiç imtihâna gerek kalmadan da münâfıkları tespit

etmenizi sağlayabilirdi. Ne var ki, **Allah size,** kendisinden başka hiç kimsenin bilemeyeceği bir âlem olan **gaybı bildirecek değildir. Bunun yerine Allah,** ihtiyaç duyduğunuz kadar gayb bilgisini size öğretmek üzere **elçilerinden dilediğini seçer** ve bu bilgileri ona vahyeder. Zaten öteden beri uygulanan ilâhî kanun da budur. İşte Kurân, böyle vahiy ürünü bir kitaptır. **O hâlde, Allah'a ve** göndermiş olduğu **elçilerine iman edin. Çünkü eğer** bu şekilde **inanır ve** kötü davranışlardan titizlikle sakınıp **korunursanız, muhteşem bir ödül kazanacaksınız.**

İşte size, münâfıkları tanımanızı
sağlayacak bir ipucu:

180-**Allah'ın lütfundan kendilerine** cömertçe **sunduğu nîmetlerle** övünerek, bunları yoksullara harcamakta **cimrilik edenler, sakın bunun kendileri için hayırlı olduğunu** ve kendilerine kazanç sağlayacağını **sanmasınlar. Aksine, bu** cimrice davranış **onların zararınadır.** Çünkü yoksullardan esirgeyerek **cimrilik ettikleri ne varsa, Diriliş Gününde** bir ateş halkası olacak ve **boyunlarına geçirilecektir.** Zaten **göklerin ve yerin mirası, Allah'ındır.** Sizin olduğunu sandığınız servet ve zenginlikler, aslında size geçici olarak

verilmiş birer emânettir. Gün gelecek, bu emânet sizden geri alınarak gerçek sahibi olan Allah'a dönecek, üstelik hepsinin hesâbı bir bir sorulacaktır. Öyleyse, Allah'ın servetini O'nun istediği biçimde harcamalısınız. Unutmayın; **Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır.**

Yahudilerden bazıları, "Kim canını, malını ve yeteneklerini İslâm yolunda fedâ ederek Allah'a güzel bir borç verirse, Allah da onu sonsuz cennet nîmetleri ve hoşnutluğu ile ödüllendirerek bu borcu ona âhirette kat kat fazlasıyla geri öder." (2-Bakara:245) âyetini duyunca, alaycı bir tavırla, "Demek ki, Müslümanların inandığı Allah fakirmiş. Baksanıza, el

açmış bizden borç dileniyor. Oysa biz zenginiz, hiç kimseye ve hiçbir şeye ihtiyacımız yoktur!” demişlerdi. Bunun üzerine, aşağıdaki âyet nazil oldu:

181-“ Allah fakirdir, biz ise zenginiz!” diyenlerin sözlerini Allah elbette işitmiştir. Onların, bir Peygamberi öldürmek kadar korkunç bir günah olan **bu sözlerini,** suç dosyalarında bulunan **peygamberleri haksız yere öldürmeleri** vebâl**inin hemen yanı başına yazacağız ve** Diriliş Günü **onlara:**

“Ateşin yakıcı **azâbını tadın bakalım!” diyeceğiz.**

182-“**İşte bu cezâ**, bizzat **kendi ellerinizle işlediğiniz** kötülükler**in karşılığıdır. Çünkü Allah,** ödüllendirmede de, cezâlandırmada da **kullarına hiçbir şekilde haksızlık etmez!”**

183- Ama gel gör ki **onlar,** Son Elçiye inanmamak için bin türlü bahâneler öne sürerek:

“Allah’ın bize emrettiğine göre, gökten mûcize olarak inen **ateş tarafından yakılan bir kurban getirmedikçe, hiçbir peygambere iman etmeyeceğiz!” dediler.**

Onlara **de ki:**

“Benden önce nice peygamberler size apaçık mûcizeler göstermiş, o sözünü ettiğiniz kurban mucizesin**i de getirmişlerdi. Peki,** iman etmek için bu şartı ileri sürerken **samîmî idiyseniz, onları niçin öldürdünüz?** Apaçık mûcizelerle size gelen -Zekeriya ve Yahya başta olmak üzere- bir çok peygamberi öldüren, İsa’yı da öldürmeye teşebbüs eden sizler değil miydiniz? Atalarınız peygamberleri öldürdüğü gibi, siz de bugün onların izinden gidip, Son Elçiye karşı aynı tavrı göstererek aynı suçu işlemiş olmuyor musunuz? Demek ki, inkârınız ikna olamamaktan değil, azgınlığınızdan kaynaklanıyor. Ayrıca Allah, “Yakılan kurban mûcizesi göstermedikçe, hiçbir

peygambere inanmayacaksınız.” diye bir şey emretmemiştir. Tevrat’ta yakılan kurbanlardan bahsedilmesine rağmen, bunlar peygamberliğin işâretlerinden kabul edilmezler. Bunlar sâdece Allah’ın kurbanları kabul ettiğini gösteren sembollerdir. Gerçi Allah dileseydi, istediğiniz şeyleri bugün de gönderebilirdi. Fakat O sizin kuruntu ve heveslerinize göre değil, sonsuz ilim ve hikmetine göre hüküm verir.”

184-Ey Muhammed! **Eğer** bu insanlar **seni yalanladılarsa,** bundan dolayı üzülme! Zira, **senden önce de, apaçık mûcizeler,** hikmet dolu **sahifeler ve de aydınlatıcı kitaplar getiren nice elçiler yalanlanmıştı.** İlâhî hikmet gereğince her Peygamber, böyle zorluklarla imtihân edilegelmiştir. O hâlde, başınıza gelebilecek sıkıntılara sabredin, iyiliklerinizin karşılığının hemencecik verilmesini de beklemeyin:

185- **Her canlı ölümü tadacak ve kazandığınız ödüller, size ancak Diriliş Gününde verilecektir. O hâlde, her kim ateşten kurtarılıp cennete konulursa, işte o,** gerçek anlamda başarıyı elde etmiş ve **kurtuluşa ermiş demektir. Yoksa şu dünya hayatı,** cezbedici, fakat **aldatıcı bir zevkten başka bir şey değildir.**

186- Ey iman edenler! Bu dünya hayatında, **mallarınızla ve canlarınızla mutlaka imtihân edileceksiniz. Ayrıca, hem sizden önce kitap verilen** Hıristiyan ve Yahudi**lerden, hem de** Allah'a açıkça ortak koşan **müşriklerden,** hiç de hak etmediğiniz **incitici sözler işiteceksiniz! Eğer** zorluklar karşısında yılmayıp **sabreder ve** kötü davranışlardan titizlikle sakınıp **korunursanız,** ne mutlu sizlere! Çünkü **bu, gerçekten kararlılıkla yapılması gereken işlerdendir.**

187-Hani Allah, kendilerine kitap verilenlerden, "Bu kitabı bütün hükümleriyle **insanlığa bildirecek, onu asla gizlemeyeceksiniz!** Özellikle de, geleceği müjdelenen Son Elçi geldiğinde, ona mutlaka iman edeceksiniz!**" diye söz almıştı.**

Ama onlar, antlaşmayı hiçe sayarak **onu kaldırıp arkalarına atıverdiler ve** Allah'a verdikleri sözü; servet, makam, şan, şöhret gibi **basit menfaatlerle değiştirdiler. Ne kötü bir alışveriş yapıyorlar!**

188- Yaptığı bu utanç verici **işlerle övünç duyan, fakat** yapması gerektiği hâlde **yapmadığı işlerle** ve sahip olmadığı üstün ahlâkî niteliklerle **övülmekten hoşlananların azaptan kurtulacaklarını sanma!** Aksine, **onlar için** cehennemde **can yakıcı bir azap vardır!**

Bu azaptan kurtulmak ve ilâhî nîmetlere kavuşmak isteyenler, şu hakîkate kulak vermelidirler:

189- Göklerde ve yerde mutlak egemenlik ve **hükümranlık, yalnızca Allah'a aittir ve Allah, her şeye kadirdir.**

Bunu anlamak için, çevrenize ibretle bakmanız yeterlidir:

190- **Doğrusu, göklerin ve yerin** o muhteşem **yaratılışında ve gece ile gündüzün** mükemmel bir uyum ve düzen içerisinde **birbiri ardınca gelişinde,** aklı, vicdanı ve **sağduyusu olanlara** Allah'ın sonsuz kudret, adâlet ve merhametini gösteren **nice delilller vardır.**

191- O sağduyu sahipleri ki, **ayaktayken, otururken ve** hattâ dinlenmek için **uzanıp yatarken,** sürekli olarak **Allah'ı anarlar; göklerin ve yerin** akıllara durgunluk veren o muhteşem **yaratılışı**ndaki hikmet ve anlamı **üzerinde derinden derine düşünür** ve Allah'a şöyle niyaz eder**ler:**

"Ey Rabb'imiz! Sen bütün bunları hikmet ve amaçtan yoksun olarak yaratmış olamazsın. Çünkü **Sen,** abesle iştigal etmekten uzaksın, **yüceler yücesisin!** Hikmet ve adâletinin gereği olarak, cennet de haktır, cehennem de haktır; o hâlde, **bizi cehennem azâbından koru** yâ Rab**!"**

192- **"Ey Rabb'imiz! Sen kimi ateşe atacak olursan, onu perişanlığa mahkûm etmişsin demektir. İşte** böyle azâbı hak eden **zâlimlere, hiç kimse yardım edemeyecektir."**

193-"Ey Rabb'imiz! Biz, "Rabb'inize iman edin!" diyerek insanlığı **imana çağıran bir dâvetçi**nin çağrısını **işittik ve derhâl** ona **iman ettik. Ey Rabb'imiz, günahlarımızı bağışla,** bizi dâimâ iyiliğe, güzelliğe yönelterek, birey ve toplum olarak **kötülüklerimizi yok et.** Bizleri, son nefesimize kadar **iyilik ve erdem sahibi kullarınla birlikte** yaşat, onlarla birlikte **canımızı al** ve Hesap Gününde yine onlarla birlikte haşreyle ya Rab**!"**

194-“Ey Rabb’imiz! Elçilerin aracılığıyla bize vadettiğini, yâni, dünyada zafer ve üstünlüğü, ahirette ise sonsuz cennet nimetlerini **bizlere bahşet; Diriliş Günü bizi mahcup etme! Kuşku yok ki Sen, verdiğin sözden asla caymazsın!”**

195-Rab’leri de duâlarını kabul ederek **onlara şöyle cevap verdi: “Elbette Ben, gerek erkek, gerek kadın olsun, içinizden** Benim yolumda **çaba harcayan hiç kimsenin çabasını boşa çıkarmayacağım.** İlâhî adâlet karşısında her insan, ancak göstermiş olduğu gayret oranında cezâ veya mükâfât alacak ve kadın-erkek, efendi-

köle, siyah-beyaz, zengin-fakir ayrımı yapılmayacaktır. Çünkü toplumsal statüleriniz ne kadar farklı olursa olsun, **hepiniz birbiriniz**in neslin**den** türeyen, eşit hak ve sorumluluklara sahip kimseler**siniz.**

İşte, Müslümanca bir hayatın önünde engel olan her şeyi; gerektiğinde içinde yaşadığı toplumu, ülkeyi, âileyi, çevreyi, arkadaş ortamını, alışkanlıkları, hayat tarzını... terk ederek, İslâm'ı özgürce yaşayabileceği yepyeni bir ortama geçiş yapanlar, yâni **Allah yolunda** İslâm diyarına **hicret edenler,** zalimler tarafından mallarına-mülklerine el konulup **yurtlarından çıkarılanlar, Benim yolumda** işkence ve **eziyetlere uğrayanlar,** yeryüzünde ilâhî adâleti

egemen kılmak için **savaşan ve** bu uğurda **şehit düşenler var ya;** işte Ben, böyle fedâkâr müminlerden oluşan bir toplumu dâimâ iyiliğe, güzelliğe yönlendirecek, böylece, bireysel ve toplumsal hayatlarında her türlü zulmü, haksızlığı, kötülüğü yok ederek **onların günahlarını sileceğim ve tarafımdan bir ödül olarak, onları** âhirette, **içinde ırmaklar çağıldayan cennet bahçelerine yerleştireceğim.**

Öyleyse, bu dünyanın gelip geçici zevkleri için değil, âhiretin sonsuz nîmetleri kazanmak için çalışın. Çünkü **ödüllerin en güzeli, Allah katında olandır.**

196- Allah'ın âyetlerini **inkâr edenlerin,** her istediklerini serbestçe yaparak yeryüzünde öyle **diyar diyar gezip dolaşmaları, sakın seni aldatmasın!**

197- Çünkü onlara verilen bu nîmetler, **basit** ve gelip geçici **bir zevkten ibârettir, sonunda varacakları yer ise, cehennemdir. Orası, ne korkunç bir yataktır!**

198- Ama Rab'lerinden gelen ilkeler doğrultusunda hayata yön vererek, kötü davranışlardan titizlikle **sakınanlara gelince;** ağaçlarının **altından ırmaklar çağıldayan ve sonsuza dek içerisinde yaşayacakları cennet bahçeleri onlarındır!** İşte onlar, birer kutlu misafir olarak **Allah tarafından böyle ağırlanacaklar.** Evet, **Allah katındaki** nîmet**ler,** dürüst ve **erdemli insanlar için en hayırlısıdır.**

Her toplumda, böyle dürüst ve erdemli insanlar vardır. Nitekim;

199-**Kitap Ehli** denilen Yahudiler, özellikle de Hıristiyanlar **arasında öyle** temiz yürekli **insanlar vardır ki, Allah'**ın varlığına ve birliğine yürekten **iman ederler; kendilerine indirilmiş olan** kitaplar**ın yanı sıra, size indirilen** Kurân-ı Kerim**e de inanırlar. Allah'a karşı derin bir saygı** ve ürperti **duyarlar.** Bu yüzden de, **O'nun** gerek Tevrat, gerek İncil, gerekse Kurân'daki **âyetlerini,** servet, makam, şan, şöhret gibi **basit menfaatlerle değiştirmezler. İşte bunlara, Rab'leri katında** muhteşem **ödüller verilecektir. Gerçek şu ki, Allah,** yeri ve zamanı geldiğinde **hesap görmede çok hızlıdır!**

Şu hâlde:

200- **Ey iman edenler!** Allah yolunda mücâdele verirken, karşınıza çıkabilecek zorluk ve sıkıntılara **sabredin,** zulme karşı toplumsal direnç göstererek **birbirinizle sabırda yarışın!** Gerek düşmandan gelebilecek saldırılara, gerek şeytânî vesveselere ve ayartılara karşı **her an** uyanık ve **hazırlıklı olun; ve bir de, Allah'tan** gelen ilkeler doğrultusunda hayatınıza yön vererek kötülüğün her türlüsünden titizlikle **sakının ki,** böylelikle umduğunuz o zafer ve **kurtuluşa erebilesiniz!**